

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VID FÖRSVARET ÅR 1952

AV

FÖRSVARETS SJUKVÅRDSSTYRELSE

STOCKHOLM 1954
KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
531867

INLEDNING TILL

**Hälso- och sjukvård vid försvaret / Försvarets sjukvårdsstyrelse.
– Stockholm, 1912-1970. - (Sveriges officiella statistik).**

Täckningsår: 1911-1969.

1911-1913: Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses underdåniga berättelse.

1914-1930: Hälso- och sjukvård vid armén.

**1931-1936: Hälso- och sjukvård vid armén samt flygvapnet /
Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse ; Flygstyrelsen.**

**1937-1942: Hälso- och sjukvård vid armén och flygvapnet samt veterinärvård
vid armén / Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse ;
Flygförvaltningen ; Överfältveterinären.**

**1943-1944: Hälso- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén /
Försvarets sjukvårdsförvaltning; Överfältveterinären.**

**Från 1943 ingår även Hälso- och sjukvård vid marinen, som utkom 1911-
1942, i denna serie.**

1911-1936 ingår veterinärvård vid armén i ett särskilt avsnitt i denna serie.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. K, Hälso- och sjukvården. 1,
Sundhetskollegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Norstedt,
1864-1912. - Sundhetskollegium ersattes 1879 av Medicinalstyrelsen.
Täckningsår: 1861-1910 = Ny följd 1-50.

Efterföljare:

Hälso- och sjukvård vid försvaret / Försvarets sjukvårdsstyrelse. – Stockholm :
1973–1975. – (Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1970/72-1973/74.

Veterinärvård vid armén / Överfältveterinären. – Stockholm : 1946-1957. –
(Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1945-1955.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II
publicerade t.o.m. år 1950 / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1960.
S. 163: Tab. 157. Militära sjukvården 1903-1947.

Hälso- och sjukvård vid försvaret. År 1952. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VID FÖRSVARET ÅR 1952

AV

FÖRSVARETS SJUKVÅRDSSTYRELSE

STOCKHOLM 1954

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

531867

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

HYGIÈNE ET SERVICE MÉDICAL

AUX FORCES MILITAIRES EN 1952

PUBLIÉ PAR

L'ADMINISTRATION DU SERVICE
DE SANTÉ MILITAIRE

STATISTISKA CENTRALBYRÅN
BIBLIOTEKET
STOCKHOLM 27

Till KONUNGEN

Försvarets sjukvårdsstyrelse får härmed avgiva underdånig berättelse över verksamheten under år 1952.

I föreliggande publikation hava jämväl influtit armé-, marin- och flyg-överläkarnas berättelser över hälso- och sjukvården vid respektive försvarsgrenar under år 1952.

Stockholm i september 1953.

U n d e r d å n i g s t

CARL ERIK GROTH

KARL ERIKSSON

Gunnar Hävermark

INNEHÅLL.

TEXTAVDELNING.

	Sid.
<i>I Verksamhet avseende samtliga försvarsgrenar</i>	1
A. Besiktningen av värnpliktiga	1
B. Verksamheten vid försvarets sjukvårdsstyrelse	2
C. Glasögondepåns verksamhet	4
D. Tuberkulosbekämpandet vid försvaret	5
E. Tandvården vid försvaret	6
F. Skyddskoppypmpningen vid försvaret	6
G. Desinfektionsverksamheten vid försvaret	7
H. Sjuklighet, sjukdomar och sjukvård vid försvaret	7
<i>II Armén</i>	12
A. Fältläkarkåren m. m.	12
B. Utbildningsfrågor	13
C. Sjukvårdsmateriel	14
D. Hälso- och sjukvård vid armén	14
<i>III Marinen</i>	15
A. Marineläkarkåren	15
B. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid marinen	15
1. Sjukvårdspersonalen	15
2. De sanitära förhållandena i land	16
3. De sanitära förhållandena till sjöss	17
4. Sjukvårdslokalerna	17
5. Sjukvårdsmaterielen	18
<i>IV Flygvapnet</i>	19
A. Läkare vid flygvapnet	19
B. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid flygvapnet	19
1. Sjukvårdslokalerna	19
2. Läkareundersökning av flygande personal	19
3. Olycksfall i samband med flyghaverier	19
4. Sjuktransportflygningar	20

BILAGOR.

Tab. 1. Sjukligheten bland försvarets personal	22
› 2. Snittsamma könssjukdomar bland manskap vid försvaret	28
› 3. Sjukdomar bland personal vid försvaret	24
› 4. Sjukdomar vid olika förband inom försvaret	34
› 5. Antal avlidna vid försvaret	40
› 6a. Å garnissonssjukhusen vårdade militära patienter	41
› 6b. Samtliga å garnissonssjukhusen vårdade patienter	41
› 7. Läkareundersökningar av den till första flygutbildning inryckande personalen	42
› 8. Olycksfall i samband med flygning	42
› 9. Sjuktransportflygningar	42

TABLE DES MATIÈRES.

	Page
<i>I Activité concernant l'armée, la marine et les forces aériennes</i>	1
A. Examen des conscriptionnaires	1
B. Activité dans l'Administration du Service de Santé militaire	2
C. Activité du bureau de lunettes	4
D. La lutte contre la tuberculose	5
E. Soins dentaires	6
F. Vaccination et revaccination	6
G. Désinfection	7
H. Morbidité, maladies et soins aux malades	7
<i>II L'armée</i>	12
A. Les médecins de l'armée	12
B. Des cas de cours professionnel	13
C. Le matériel de santé	14
D. Hygiène et service médical à l'armée	14
<i>III La marine</i>	15
A. Les médecins de la marine	15
B. Hygiène et service médical à la marine	15
1. Les infirmiers	15
2. Les conditions d'hygiène à terre	16
3. Les conditions d'hygiène à bord	17
4. Les locaux du service de santé	17
5. Le matériel de santé	18
<i>IV Les forces aériennes</i>	19
A. Les médecins des forces aériennes	19
B. Hygiène et service médical aux forces aériennes	19
1. Les locaux du service de santé	19
2. Examens médicaux sur le personnel d'aviation	19
3. Accidents d'aviation	19
4. Transferts des malades par aviation	20
Tabl. 1. Morbidité dans les forces militaires	22
<i>Col. 1: Régiments. Col. 2: Malades restés de l'année précédente. Col. 3—14: Malades entrés par mois. Col. 15: Total des malades entrés. Col. 16: Sortis capables de continuer leur service militaire. Col. 18: Sortis incapables de reprendre leur service militaire. Col. 19: Décédés. Col. 20: Nombre de malades restant l'année suivante. Col. 21—24: Nombre de journées de traitement, (21) à la chambre et à l'infirmerie, (22) à l'hôpital militaire, (23) à l'hôpital civil, (24) totaux. Col. 25: Journées de malades pour 100 jours d'exercice.</i>	
Tabl. 2. Maladies vénériennes	28
3. Maladies dans les forces militaires	29
<i>Groupe I: Vices de formation ou de développement. Groupe II: Maladies d'infection aiguës. Groupe III: Maladies zooparasitaires. Groupe IV: Maladies d'infection chroniques. Groupe V: Maladies constitutionnelles. Groupe VI: Maladies d'intoxication chroniques. Groupe VII: Maladies mentales. Groupe VIII: Maladies du système nerveux. Groupe IX: Maladies des yeux. Groupe X: Maladies des oreilles. Groupe XI: Maladies de l'appareil circulatoire. Groupe XII: Maladies de l'appareil respiratoire. Groupe XIII: Maladies de l'appareil</i>	

digestif. Groupe XIV: Maladies non vénériennes de l'appareil génito-urinaire. Groupe XV: Maladies de l'appareil locomoteur et du système osseux. Groupe XVI: Maladies de la peau et du tissu cellulaire. Groupe XVII: Tumeurs. Groupe XVIII: Cas de lésions corporelles et d'empoisonnements. *Col. 165*: Maladies indéterminées. *Col. 166*: Cas d'observation.

Tabl. 4.	Maladies dans les régiments etc.	34
• 5.	Mortalité et causes du décès dans les forces militaires	40
• 6a.	Conscrits malades, traités dans les hôpitaux militaires	41
• 6b.	Total des malades traités dans les hôpitaux militaires	41
• 7.	Examens médicaux du personnel entrant pour sa première information d'aviation	42
	Approuvés. Non approuvés. Causes de réformation. — Maladies des yeux etc., Maladies des oreilles etc., Autres maladies ou vices, Combinaisons.	
• 8.	Accidents d'aviation	42
	Nombre des accidents d'aviation avec décès, Nombre des décédés dans 90 jours, Nombre des hommes (officiers, sous-officiers, conscrits) frappés gravement, resp. légèrement.	
• 9.	Transferts des malades par aviation	42
	Nombre d'ascensions, Nombre de transferts, Durée d'ascensions en tout et par ascension, Nombre de kilomètres d'ascension en tout et par ascension, Nombre des personnes transférées (malades, personnel du service médical, autres, totaux).	

I. Verksamhet avseende samtliga försvarsgrenar.

A. Besiktningen av värnpliktiga.

Besiktningen av värnpliktiga har verkställts jämlikt Kungl. Maj:ts kungörelse av den 20 september 1951 (SFS nr 645) angående läkarbesiktning av värnpliktiga och av dem, som söka fast anställning vid krigsmakten m. m. (besiktningskungörelsen). Enligt 1 § besiktningskungörelsen hänföras de värnpliktiga vid läkarbesiktning, som skall äga rum enligt inskrivningsförrordningen, efter kroppsbeskaffenhet och allmänt hälsotillstånd till besiktningsgrupper enligt följande grunder:

Vid inskrivning, under tjänstgöring eller eljest.

Besiktningsgrupp 1 — Dugliga till krigstjänst vid samtliga försvarsgrenar.

Besiktningsgrupp 2 — Dugliga till krigstjänst men mindre lämpliga vid viss försvarsgren eller visst truppslag.

Besiktningsgrupp 3 — Dugliga till krigstjänst i begränsad omfattning. Användbara i vissa befattningar i fält (ombord).

Besiktningsgrupp 4 — Dugliga till krigstjänst i väsentligt begränsad omfattning. Ej användbara i fält (ombord).

Besiktningsgrupp 0 — Odugliga till krigstjänst. (Hit hänföras värnpliktiga vilka till följd av lyte, stadigvarande sjukdom, bestående kroppslig svaghet eller annan dylik orsak äro odugliga till krigstjänst.)

Endast vid inskrivning.

Besiktningsgrupp T — Tillfälligt odugliga till avsedd tjänst. (Hit hänföras dels värnpliktiga, vilka på grund av försenad eller otillräcklig kroppsutveckling, övergående sjukdom eller annan dylik anledning böra under viss tid befrias från tjänstgöringsskyldighet, dels värnpliktiga med begränsad krigsduglighet, därest de kunna förväntas vid en senare tidpunkt — efter läkarbehandling eller eljest — bliva i avsevärd grad mer dugliga till avsedd tjänst.)

Försvarets sjukvårdsstyrelse har i besiktningsreglemente av den 15 september 1952 (Tsjuv nr 7) meddelat närmare föreskrifter angående sättet och ordningen för utförande av läkarbesiktning, angående vilka fel, lyten och sjukdomar som äro av betydelse för bedömande av tjänstbarheten samt angående användbarhet i olika tjänster.

Resultaten av besiktningen av värnpliktiga vid inskrivningsförrättningar-
na år 1952 ha som vanligt sammanställts inom centrala värnpliktsbyrån. Däribland märkas åtskilliga uppgifter av intresse ur medicinsk synpunkt.

I Tab. A redovisas kroppsfel och sjukdomar hos sådana prövade rättåriga, som hänförts till grupperna O, T, 4 och 3. Med rättårig avses här den som blivit prövad det år, under vilket han fyllt 19 år.

Tab. A. Kroppsfel och sjukdomar hos prövade rättåriga (födda år 1933) vid inskrivningsförrättningarna år 1952.

	Rättåriga i grupp			
	O	T	4	3
Bildnings- och utvecklingsfel	3.0	24.2	1.9	4.4
Tuberkulos	7.4	16.6	2.2	1.1
Övriga infektionssjukdomar	0.8	3.2	2.0	1.4
Ämnesomsättnings-, endokrina o. blodsjukdomar	10.2	1.1	1.4	2.4
Sinnessjukdom	5.0	3.6	2.3	1.4
Sinnesslöhet (nedsatt fattningsförmåga)	26.9	0.3	28.8	20.4
Fallandesot	5.8	1.1	0.4	—
Övriga sjukdomar i nervsystemet	7.7	2.6	2.0	3.2
Ögonsjukdomar	5.3	2.9	18.4	23.2
Öronsjukdomar	4.7	1.5	7.5	8.2
Cirkulationsorganens sjukdomar	5.0	6.1	8.3	6.9
Andningsorganens sjukdomar	2.2	2.6	3.7	4.5
Munhålan, matsmältningsorganens och bukväggens sjukdomar	0.6	12.9	1.6	2.8
Urin- och könsorganens sjukdomar	2.1	4.2	1.9	1.4
Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven	0.4	0.4	1.2	1.1
Svulster	0.1	0.3	—	—
Stödje- och rörelseorganens sjukdomar	12.8	5.5	16.3	17.6
Tillfällig sjukdom el. svaghet efter sjukdom (olycksfall)	—	10.9	0.1	0.0
Summa	100.0	100.0	100.0	100.0

Den viktigaste kassationsorsaken (grupp 0) bland prövade rättåriga var psykiska sjukdomar (sinnessjukdom och sinnesslöhet), vilka svarade för nära en tredjedel av samtliga fall (32 %). Närmast kommo stödje- och rörelseorganens sjukdomar med 13 % och ämnesomsättnings-, endokrina och blodsjukdomar (10 %). I fråga om de tillfälligt odugliga (grupp T) var bildnings- och utvecklingsfel, tuberkulos, munhålan, matsmältningsorganens och bukväggens sjukdomar samt tillfällig sjukdom eller svaghet efter sjukdom eller olycksfall de viktigaste orsakerna; till dessa hänfördes nära två tredjedelar av fallen. De till grupp 4 och 3 förda ledo framför allt av psykiska sjukdomar, stödje- och rörelseorganens sjukdomar och ögonsjukdomar.

Till dessa kroppsfel och sjukdomar hos de värnpliktiga vid *läkarbesiktningarna vid inskrivningen* kommo ytterligare de som framträtt vid *besiktning å förbanden efter inryckning*.

B. Verksamheten vid försvarets sjukvårdsstyrelse.

Nytt besiktningssystem (Tsjv nr 7/52) har under året utgivits.

Tuberkulosbekämpande. Se härom under avdelning D.

Psykiatriska undersökningar. Liksom tidigare år ha även under år 1952 militärpsykiatriska undersökningar av vissa värnpliktiga m. fl. ägt rum i samband med inryckning till första tjänstgöring. Antalet undersökta har uppgått till omkring 1 600.

Tandvård. Se härom under avdelning E.

Hygien. Hygieniska inspektioner och besiktningar angående bostäder, vatten- och avloppsförhållanden m. m. ha under året utförts.

Sedvanlig granskning av förslag till ny- och ombyggnader av militära etablissemang o. d. har ägt rum.

Garnisonssjukhusen. Garnisonssjukhusets i Boden om- och tillbyggnad har fortskridit planenligt. För vissa riktlinjer beträffande garnisonssjukhusets framtida utveckling ha förhandlingar ägt rum med Norrbottens läns landsting.

På grund av militär omorganisation inom Bodens garnison har planläggningen av ett centralt förbandssjukhus (centralsjukhus) ändrats såtillvida att i stället för en förläggning till förutvarande A 5:s område övervägts att taga i anspråk en kasernbyggnad som tillhör I 19 men som disponerats av ett signalkompani.

Inom Karlskrona örlogsstation har planlagts ett centralt förbandssjukhus, förlagt till en skolbyggnad invid förbandssjukhuset Anckarstierna.

Blodgivarverksamheten. Genomförande av blodtransfusionsverksamhetens organisation enligt ett 1951 avgivet betänkande har fortskridit ungefär planenligt.

Försvarets reservsjuksköterskekår. Genom kungl. brev den 15 juni 1951 bemyndigades försvarets sjukvårdsstyrelse att anställa intill 20 sjuksköterskor i försvarets reservsjuksköterskekår. Samtliga tjänster ha under 1952 besatts. Ifrågavarande kår har visat sig vara till mycket stort gagn för försvarssjukvården i synnerhet vid tider av ökad sjuklighet vid förbanden och under större militära övningar men även under andra förhållanden, då ersättare krävts för de extra ordinarie översköterskorna vid förbanden. Behovet av extra sjuksköterskepersonal vid försvaret är emellertid så stort att det endast till en del kunnat fyllas genom denna reservkår. Sjukvårdsstyrelsen har fördenskull övervägt att utverka viss ökning av kåren.

Sjukvårdsmateriel. Särskilda ersättningssatser av sjukvårdsmateriel ha upplagts för marinen.

Förteckning över Försvarets sjukvårdsutrustning för kustartilleriet har utgivits.

Sjukhuset vid Lv 3 har nyutrustats.

Försök har under året utförts med ny personlig utrustning samt viss ändrad utrustning vid bataljon och motsvarande förband.

Läkemedel. Under året ha helt nya, ändamålsenliga lokaler iordningställt för läkemedelscentralen i Linköping.

En omfattande tillverkning och upphandling av djurläkemedel har under året ägt rum.

Tab. B. Antal under år 1952 levererade glas.

Glasens styrka	Sfäriska — glas	Sfäriska + glas	Cylindriska glas	Andra glas	Summa glas
Under 3 D	2 544	435	2 052	137	5 168
3—6 D	830	150	496	—	1 476
Över 6 D	109	46	93	—	248
Summa	3 483	631	2 641	137	6 892
På 100 av alla glas	50·5	9·2	38·3	2·0	100·0

C. Glasögondepåns verksamhet.

Under 1952 ha glasögon utlämnats till arméns, marinens och flygvapnets personal i enlighet med gällande anvisningar. Antalet utlämnade glas uppgick till 3 446 par, därav 2 751 till armén, 331 till marinen och 364 till flygvapnet. Under de närmast föregående åren (1951 och 1950) hade utlämnats 3 028 resp. 2 858 par glasögon.

Skytteglasögon utgöra 2 334 par eller 67·8 % av hela antalet, medan av gasmaskglasögon utlämnats 594 eller 17·2 % och av andra glasögon 60 par eller 1·7 %; i bågar av icke fastställd typ utlämnades 458 par eller 13·3 %. Gruppen skytteglasögon omfattar sådana glas, som medföra för skjutning tillräcklig synskärpa, d v s minst 0·8. Dessutom levererades 187 glas som reparationsglas etc.

De sfäriska minusglasen, som förordnas åt närsynta, de sfäriska plusglasen, som förordnas åt presbyoper och översynta, samt cylinderglasen, som förordnas åt astigmat, utgjorde resp 50·5, 9·2 och 38·3 % av hela antalet glas (Tab. B). Under rubriken »andra glas» redovisas planglas, mattglas, prismor etc tillhoppa utgörande 2 % av samtliga.

Tab. C. Översikt över skärmbildsundersökningar vid försvaret 1952.

	Hela antalet fotogra- ferade	Nor- mala lung- fynd	Osäkert om patol. förändr. föreligga	Säkert läkt (kalk, pleurit- rester o. dyl.)	Pågående el. ej sä- kert läk- ta fall av tbc.	Ka- vern- bild- ning	Bi- fynd
<i>Undersökta vid inryckningar, repetitionsövningar m. m.</i>							
1. Genom patrull	169 291	155 018	1 105	9 732	3 225	2	209
a) Armén	140 223	127 932	920	8 405	2 780	1	185
b) Marinen	17 693	16 460	120	804	292	1	16
c) Flyget	11 375	10 626	65	523	153	—	8
2. Genom dispensär och lasarett . .	8 463	8 316	24	98	13	—	12
Summa	177 754	163 334	1 129	9 830	3 238	2	221

D. Tuberkulosbekämpandet vid försvaret.

För bekämpandet av tuberkulos inom försvaret ha, liksom under tiden 1942—1951, även under 1952 utförts skärmbildsundersökningar av försvaret tillhörande personal. Alltsedan 1 juli 1946 ha samtliga undersökningar utförts genom försorg av medicinalstyrelsens skärmbildscentral, som även drivit försvarets fasta skärmbildsanläggningar i Stockholm, Göteborg, Karlskrona, Fårösund, Vaxholm och Boden.

Då det är av största vikt att undersökningarna utföras omedelbart efter inryckningarna, ha de förutom genom skärmbildscentralens patruller i den mån så varit erforderligt även utförts vid centraldispensärer.

Undersökningarna ha i första hand omfattat värnpliktiga av 1951 års klass i omedelbar anslutning till deras inryckning till första tjänstgöring samt sjukvårdspersonal och personal vid matinträttningar och livsmedelsarbeten. Undersökningar ha i största möjligt utsträckning dessutom ägt rum bland värnpliktiga som rycka in till repetitionsövningar m. m.

Vidare ha efterbesiktigade vid inryckning till första tjänstgöring och nyanställd personal vid försvarsväsendet undersökts. Förnyad genomgång av all personal har gjorts vid ett flertal förband, speciellt där fall av tuberkulos inträffat.

På grund av alltmer omfattande skärmbildsundersökningar i medicinalstyrelsens regi av befolkningen i olika län ha under 1952 inga skärmbildsundersökningar utförts vid inskrivningsförrättning. Försök ha i stället gjorts att så vitt möjligt genomföra obligatorisk skärmbildsundersökning vid all inryckning och anställning.

Sammanlagda antalet skärmbildsundersökningar inom försvaret under 1952 utgjorde, som framgår av *Tab. C*, 177 754.

Vid dessa undersökningar ha 4 369 fall företett misstänkt eller säker tuberkulos och på grund härav blivit föremål för vidare röntgenologisk och klinisk utredning.

Tab. D. Calmettevaccinering vid försvaret år 1952.

	Antal undersökta	Antal negativa	Därav ympade	Antal positiva efter		
				första ympn.	andra ympn.	Summa
Armén	27 949	7 535	7 070	5 123	516	5 639
Marinen	7 412	1 913	1 821	833	123	956
Flygvapnet	4 586	1 161	1 018	645	70	715
Summa	39 947	10 609	9 909	6 601	709	7 310

Under 1952 tuberkulinundersöktes enligt *Tab. D* 39 947 personer, varav 27 949 vid armén, 7 412 vid marinen och 4 586 vid flygvapnet. Av dessa voro 26.5 % tuberkulinnegativa. För de olika försvarsgrenarna utgjorde procenttalet respektive 27.0, 25.8 och 25.3.

Calmettevaccinering utfördes i 9 909 fall, vilket motsvarar 93·4 % av de tuberkulinnegativa fallen. Vaccineringarna voro relativt mest omfattande vid marinen, där 94·2 % av de tuberkulinnegativa ympades. Vid armén och flygvapnet utgjorde procenttalet respektive 93·8 och 87·7.

Av de ympade blevo vid första ympningen 6 601 och vid andra ympningen 709 tuberkulinpositiva, tillhopa således 7 310 eller 72·7 %. För armén, flygvapnet och marinen uppgick procenttalet positiva till respektive 80, 70 och 53.

E. Tandvården vid försvaret.

Verksamheten har bedrivits i huvudsak enligt bestämmelserna i kungl. brev den 19 juni 1945.

Remisstandvården har under år 1952 varit av ungefär samma omfattning som under år 1951. Den beräknade ökade tillgången på facktjänstgörande värnpliktiga tandläkare synes rycka allt närmare, varigenom motsvarande minskning av remisstandvården efter hand möjliggöres.

Verksamhetens omfattning under år 1952 framgår av *Tab. E*.

Under rubriken Övrig behandling märkes broled och dylikt i 753 fall.

Tab. E. Tandvården vid försvaret år 1952.

	Antal pat.	Extraktioner	Fyllningar			Rotbehandlings				Tandstensskrapning, gingivvitbeh.	Utlämnade proteser	Övrig behandling
			Amalg.	Silikat	Provisoriska	Extirpation av vital pulpa	Gan-grän-behandling	Rot-fylln.	Amp.			
Armén .	103 386	28 425	72 827	12 669	1 784	3 172	1 995	5 067	1 929	2 884	1 070	52 841
Marinen	24 817	3 720	23 593	4 259	128	750	392	1 585	442	845	166	21 811
Flygvapnet . .	14 903	2 241	11 300	2 750	65	479	468	669	317	1 482	109	7 270
Summa	143 106	34 386	107 720	19 678	1 977	4 401	2 855	7 321	2 688	5 211	1 345	81 922

F. Skyddskoppympningen vid försvaret.

Ympning göres i allmänhet med två snitt, dock med endast ett snitt, där kraftigare reaktion är att vänta. Besiktning sker som regel endast en gång, nämligen å fjärde dygnet, men om reaktion då utebliver även på åttonde dygnet.

Under året ympades sammanlagt 43 506. Av dem som besiktigades visade 90·0 % positivt resultat mot 88·2 och 86·5 % under de närmaste föregående åren (*Tab. F*).

Tab. F. Skyddskoppypning vid försvaret år 1952.

	Antal ympade	Antal besik- tigade	Antal ej besik- tigade	Reage- rande	Ej reage- rande	Reag. i % av be- siktigade
Armén	30 747	30 540	207	27 912	2 628	91.4
Marinen	7 373	7 369	4	6 327	1 042	85.9
Flygvapnet	5 386	5 380	6	4 729	651	87.9
Summa	43 506	43 289	217	38 968	4 321	90.0

G. Desinfektionsverksamheten vid försvaret.

Den av försvarets sjukvårdsstyrelse bedrivna desinfektionsverksamheten vid försvaret har fungerat enligt samma grunder som föregående år. Verksamheten har dock ökat i omfattning beroende på en i samråd med kungl. fortifikationsförvaltningen inledd husbocksinventering av försvaret tillhöriga byggnader. Antalet husbocksutrotningar har samtidigt ökat under året.

Tab. G. Under år 1952 i sjukvårdsstyrelsens regi utförda behandlingar mot råttor, ohyra, förråds- och andra skadeinsekter.

M i l ö	Antal gift- utlägg- ningar mot råttor eller möss	Antal behandlingar mot					Antal behandling- ar utförda med		Summa utförda behand- lingar	Volym av behand- lade ut- rymmen (i m ³)
		Ohyra	Förråds- skade- insekter	Kacker- lackor	Hus- bock	Insek- ter övriga slag	Cyan- vätegas- metoden	Annan metod		
I.	95	4	2	16	3	10	—	35	35	19 580
II.	93	15	12	—	—	23	4	50	54	3 200
III.	87	4	4	12	5	11	3	36	39	14 866
IV.	94	8	4	11	2	4	1	29	30	6 392
V.	32	1	15	—	—	17	1	33	34	13 080
VI.	147	—	15	—	—	26	—	41	41	16 340
VII.	30	2	3	—	—	6	—	11	11	4 800
Summa	578	34	55	39	10	97	9	235	244	78 258

Militärområdesdesinfektörerna ha, utöver i Tab. G upptagna förrättningar, i likhet med föregående år tagits i anspråk för olika uppgifter på det militära hälsovårdsområdet såsom vattenprovtagningar, koloxidundersökningar, besiktningar beträffande livsmedel, livsmedelslokaler, matinrättningar, yrkeshygien, bostadsinspektion, yttre renhållning, stall och furagemagasin.

Upphandling av för verksamheten erforderlig materiel har skett enligt samma grunder som föregående år.

H. Sjuklighet, sjukdomar och sjukvård vid försvaret.

Följande redovisning omfattar icke blott manskap utan även övrig personal, till vilken räknas officerare och underofficerare jämte vederlikar samt sådan civil personal, som ej är anställd genom kollektivavtal.

Sjuklighet. En översikt av sjukligheten vid förbanden inom samtliga försvarsgrenar lämnas i *tab. 1* (bilagan). Därav framgår bl. a., att antalet nyinsjuknade under året fördelade sig på följande sätt:

	A n t a l n y i n s j u k n a d e		
	Manskap	Övrig personal	Summa
Armén	58 115	11 747	69 862
Marinen	9 554	3 039	12 593
Flygvapnet	8 088	5 659	13 747
Summa	75 757	20 445	96 202

Därvid bör för marinens del beaktas, att sådana som insjuknat å fartyg men sedan avpolletterats till örlogsstation kunna på båda hållen ha uppförts som nyinsjuknade och sålunda ha blivit dubbelräknade.

Hela antalet nyinsjuknade utgjorde 96 202 mot 108 458 föregående år. Minskningen hänförde sig nästan helt till manskapet.

Enligt följande sammanställning har det stora flertalet av det sjukskrivna manskapet (68 342 eller 90·2 %) avförts såsom dugliga till krigstjänstgöring (tjänstbara), medan 5 439 eller 7·2 % ansetts tillfälligt odugliga och 1 937 eller 2·6 % odugliga samt 31 eller 0·0 % avlidit. Antalet icke tjänstbara var relativt lägst inom flygvapnet. Av övrig personal ha samtliga ej avlidna utom 22 kunnat omedelbart återinträda i tjänst.

	Armén	Marinen	Flygvapnet	Summa
<i>Manskap:</i> Avförda	58 128	9 529	8 092	75 749
därav såsom tjänstbara	52 379	8 265	7 698	68 342
tillf. odugliga	4 331	810	298	5 439
odugliga	1 392	452	93	1 937
döda	26	2	3	31
<i>Övrig personal:</i> Avförda	11 704	3 022	5 651	20 377
därav såsom tjänstbara	11 691	2 988	5 647	20 326
tillf. odugliga	—	18	—	18
odugliga	—	4	—	4
döda	13	12	4	29

Enligt följande tablå förekom under året 702 507 sjukdagar inom hela försvaret eller 2·7 sjukdagar på 100 tjänstgöringsdagar mot 740 080 resp. 2·8 föregående år. Antalet sjukdagar har sålunda minskat något såväl absolut taget (med 5 %) som i förhållande till antalet tjänstgöringsdagar.

	A n t a l s j u k d a g a r			Antal sjukdagar på 100 tjänstgöringsdagar		
	Manskap	Övrig personal	Summa	Manskap	Övrig personal	Summa
Armén	362 063	125 657	487 720	2·5	3·1	2·7
Marinen	72 620	38 174	110 794	2·7	2·9	2·8
Flygvapnet	55 169	48 824	103 993	1·8	3·6	2·4
Summa	489 852	212 655	702 507	2·5	3·0	2·7

Sjukligheten bland manskap var avgjort lägst vid flygvapnet. Manskapet hade något lägre sjukfrekvens än övrig personal inom försvaret i dess helhet.

Sjukligheten bland manskap varierade betydligt mellan de olika förbanden. Inom armén visade sålunda Göta artilleriregemente det största antalet sjukdagar på 100 tjänstgöringsdagar eller 4·4, medan arméns underofficersskola, Sundsvalls luftvärnsskår samt Inf. KS och AIS hade det lägsta antalet eller respektive 0·9, 1·0 och 1·2.

Inom marinen redovisade flottan i övrigt (exkl. fartygen) det relativt största antalet sjukdagar bland manskap och övrig personal (3·7 och 3·5). Detta förhållande bör bedömas med hänsyn till att där medtagas icke blott sjukdomsfall bland deras egen personal utan även från fartygen avpolletterade. Dessa avpolletterade fall utgöra i stort sett de svårare och mest långvariga sjukdomsfallen å fartygen. Av denna anledning kunde i stället fartygen formellt redovisa den lägsta sjukligheten eller 1·7 bland manskap och 0·5 bland övrig personal.

Inom flygvapnet förekom den högsta sjukledigheten vid Svea flygflottilj (2·9) och lägsta vid Hälsinge och Skånska flygflottiljerna (1·1 och 1·3).

	Antal sjukdagar i medeltal per insjuknad		
	Manskap	Övrig personal	Summa
Armén	6·2	10·7	7·6
Marinen	7·6	12·6	8·8
Flygvapnet	6·8	8·6	7·6
Summa	6·5	10·4	7·3

De under året inträffade sjukdomsfallen varade i genomsnitt 7·3 dagar, kortare tid eller 6·5 dagar för manskap och längre eller 10·4 dagar för övrig personal. Medeltalet sjukdagar per insjuknad har stigit något från föregående år, från 6·7 till 7·3 dagar.

Slutligen kan efterföljande sammanställning lämnas över det relativa antalet sjukdagar vid truppen (inkl. hemmet), å militärsjukhus och å civilt sjukhus.

Skillnaden mellan manskap och övrig personal är markant. Beträffande manskapet ha sålunda 34 % av sjukdagarna tillbragts vid truppen eller i hemmet mot 82 % för övrig personal. Motsvarande tal för år 1951 utgjorde 35 och 82 %.

	Antal sjukdagar			Summa
	vid truppen	å militärsjukhus	å civilt sjukhus	
Manskap	33·5	59·8	7·7	100·0
Armén	30·2	63·1	6·7	100·0
Marinen	38·4	49·4	12·2	100·0
Flygvapnet	48·7	42·7	8·6	100·0
Övrig personal	82·2	6·4	11·4	100·0
Armén	84·1	6·2	9·7	100·0
Marinen	79·7	7·8	12·5	100·0
Flygvapnet	79·4	5·9	14·7	100·0

Sjukdomar. Förekomsten av olika sjukdomar redovisas i tab. 2—4 (bilagan). En ny nomenklatur tillämpas fr. o. m. år 1952. Det bör påpekas, att

vid sammanställandet av antalet fall av olika sjukdomar vid marinen en mindre dubbelräkning skett i den mån de från fartygen avpolletterade redovisats såväl å fartyget som å vederbörande örlogsstation under samma eller olika diagnos.

I följande tablå ges en fördelning av antalet nyinsjuknade under året på grupper av sjukdomar.

	Manskap				Övrig personal				Tillhopa
	Armén	Marinen	Flygvapnet	Samtliga	Armén	Marinen	Flygvapnet	Samtliga	
Antal nyinsjuknade	58 115	9 554	8 088	75 757	11 747	3 039	5 659	20 445	96 202
Därav i % med									
Infektionssjukdomar och parasitära sjukdomar	5.0	11.5	9.0	6.3	1.6	1.9	1.7	1.7	5.3
Tumörer	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.6	0.2	0.3	0.1
Allergiska sjd. Endokrina syst. sjd. Amnesoms. sjd. Nutrientsrubbn. Blodbild. org. o. blodsjukdomar	0.4	0.7	0.6	0.5	0.5	1.2	0.2	0.5	0.5
Mentala sjukdomar. Psykoneuroser	1.4	3.2	1.3	1.7	1.0	2.7	0.8	1.2	1.6
Nervsystemets o. sinnesorganens sjukdomar	3.1	3.2	2.8	3.1	2.9	2.3	3.0	2.8	3.0
Cirkulationsorganens sjukdomar	0.9	1.0	0.6	0.8	0.9	1.4	0.8	0.9	0.9
Respirationsorganens sjukdomar	48.2	45.4	47.9	47.8	59.7	52.6	57.2	58.0	50.0
Digestionsorganens sjukdomar	10.7	10.9	15.2	11.2	14.1	14.6	19.8	15.8	12.2
Urogenitalorganens sjukdomar	0.9	1.8	0.9	1.0	1.5	2.5	1.6	1.7	1.1
Havandeskapets, förlösnings- o. barnsängstidens sjukdomar	—	—	—	—	0.3	0.2	0.3	0.3	0.0
Hudens o. underhudens, skelettets o. rörelseorganens sjukd.	10.6	6.7	5.7	9.5	5.5	7.5	4.9	5.6	8.7
Medfödda missbildningar	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.1
Senilitet. Ofullständigt preciserade fall	1.0	2.9	1.7	1.3	1.3	4.0	1.1	1.6	1.4
Skador genom yttre våld och förgiftning	17.6	12.5	14.1	16.6	10.5	8.4	8.4	9.6	15.1

Vanligast förekommande voro respirationsorganens sjukdomar, till vilka räknades hälften av samtliga fall (50.0 %). Därefter kommo skador genom yttre våld och förgiftning, digestionsorganens sjukdomar, hudens, skelettets och rörelseorganens sjukdomar samt infektionssjukdomar, omfattande 15.1, 12.2, 8.7 och 5.3 %. På samtliga övriga grupper av sjukdomar kommo endast 8.7 %, bland manskap 8.6 % och bland övrig personal 9.3 %.

För manskap spelade hudens, skelettets och rörelseorganens sjukdomar, akuta infektionssjukdomar och skador genom yttre våld och förgiftning en större roll än för övrig personal, bland vilka i stället respirationsorganens och digestionsorganens sjukdomar dominerade.

Tab. 3 ger närmare upplysningar om förekomsten av olika sjukdomar. Där anges bl. a., att påsjsjuka orsakade 1 401 fall, tuberkulos 886 fall, inflammation i mellanörat och mastoidit 1 128 fall, vanlig förkylning 10 332 fall och övriga akuta infektioner i övre luftvägarna 29 503 fall, akut och kronisk bronkit 6 519 fall, gastrit och duodenit 1 995 fall, gastroenterit och

kolit 6 122 fall, reumatism 1 733 fall samt bland skador stukning 3 454 fall och förfrysning 1 620 fall. I övrigt hänvisas till tabellen.

En särskild redovisning över antalet fall av *smittsamma könssjukdomar* bland manskapet lämnas i tab. 2 (bilagan). En del fall ha icke föranlett sjukskrivning och ingå därför ej i de uppgifter, som lämnas i tab. 3.

Bland fast anställt och värnpliktigt manskap förekommo 555 fall av dröppel, därav 244 vid armén, 190 vid marinen och 121 vid flygvapnet. Av de fast anställda, inalles 151, hade samtliga insjuknat under tjänstgöringen, varvid 89 smittats å förläggningssorten. Av de värnpliktiga, inalles 404, voro 18 sjuka vid inställelsen till tjänstgöring samt 199 smittade å förläggningssorten och 187 utom förläggningssorten under tjänstgöringstiden.

Av enkelt veneriskt sår förekommo 2 fall. Av nyförvärad syfilis redovisas 10 fall, varav 1 vid armén, 5 vid marinen och 4 vid flygvapnet. Av de fast anställda, inalles 4, hade 2 insjuknat under tjänstgöringstiden. Av de värnpliktiga, inalles 6, voro 5 sjuka vid inställelsen till tjänstgöring, medan 1 insjuknat under tjänstgöringstiden, smittad utom förläggningssorten.

Antalet *avlidna* vid försvaret redovisas i tab. 5 (bilagan). Såsom angives i nedanstående tablå avledo 105 personer, varav 50 av manskap och 55 av övrig personal. Av dessa avlidna hade 60 varit sjukskrivna (se tab. 1).

	A n t a l a v l i d n a		
	Manskap	Övrig personal	Summa
Armén	37	21	58
Marinen	4	15	19
Flygvapnet	9	19	28
Summa	50	55	105

Våld och olyckshändelse utgjorde den viktigaste dödsorsaken bland manskap. Dit kunde räknas 39 av dödsfallen, varav 26 vid armén, 4 vid marinen och 9 vid flygvapnet. Förutom 5 omkomna vid flyghaverier märkas 12 fall av trafikolycka, 8 självmord och 5 drunkning. Av andra dödsorsaker förekommo bland manskap inalles 11 fall, bland vilka märkas 3 fall av svulster.

Även bland övrig personal var våld och olyckshändelse den viktigaste gruppen med 24 fall. Bland dessa kommo främst 10 dödsfall vid flyghaveri. Av andra dödsorsaker, inalles 31, märkas främst 15 fall av svulster.

S j u k v å r d: I tab. 6 a och 6 b (bilagan) redovisas omsättningen av militära och civila patienter å garnisonssjukhusen. Hela antalet under året nyintagna patienter uppgick till 17 699 mot 17 905 under föregående år. Antalet vårddagar för samtliga vårdade uppgick till 269 438 mot 257 531 föregående år. Av de intagna voro 14 348 civila med 227 223 vårddagar eller 84,3 % av samtliga vårddagar mot 82,9, 78,5, 70,0 och 43,8 % under åren 1951, 1948, 1946 och 1944. Vidare tillhörde av intaget manskap det största antalet eller 2 088 armén, medan 310 voro hänförliga till marinen och 124 till flygvapnet.

II. Armén.

(Berättelse avgiven av tf arméöverläkaren.)

A. Fältläkarkåren m. m.

Fältläkarkårens stat omfattar fr o m 1952 274 läkare, nämligen

- 1 arméöverläkare
- 7 fältläkare
- 40 regementsläkare
- 17 bataljonsläkare (Ca 27)
- 32 bataljonsläkare (Ca 25)
- 71 bataljonsläkare vid fältläkarkåren
- 15 extra bataljonsläkare
- 90 fältläkarstipendiater i fältläkarkåren.

Över stat kvarstodo 1 fältläkare, 8 regementsläkare, 1 bataljonsläkare (Försvarets sjukvårdsstyrelse och garnisonssjukhusen).

Fältläkarkårens reservstat omfattar 3 fältläkare och 3 regementsläkare.

Fältläkarkårens reserv utgjordes vid 1952 års utgång av 275 läkare därav 15 fältläkare, 18 regementsläkare och 242 bataljonsläkare.

Vid 1952 års ingång voro 1 regementsläkarbeställning (S 1), 16 bataljonsläkarbeställningar (I 6, I 7, I 11, I 12, I 17, I 18, I 19, I 20, P 3, A 5, A 7, T 1, T 2N, T 4, AJS, Inf SS) vakanta.

Under 1952 ha 1 regementsläkarbeställning (S 1) samt 1 bataljonsläkarbeställning (I 19) kunnat återbesättas.

Under år 1952 ha 1 bataljonsläkarbeställning indragits (K 2) samt bataljonsläkarbeställningarna A 5 och T 2N överförts till A 8 respektive I 1. Den sålunda nytillkomna bataljonsläkarbeställningen I 1 har kunnat besättas under året.

Under 1952 ha till civil tjänst övergått 1 regementsläkare (I 12) och 2 bataljonsläkare (I 4, Ing 3).

Vid 1952 års utgång voro 4 regementsläkarbeställningar (I 12, Lv 3, T 1, T 3) samt 16 bataljonsläkarbeställningar (I 4, I 6, I 7, I 8, I 11, I 12, I 18, I 20, P 3, P 4, A 7, A 8, T 1, T 4, AJS, Inf SS) vakanta.

Under året har bataljonsläkaren i fältläkarkårens reserv Yngve Kewenter avlidit.

Svårigheterna att fylla de vakanta förbandsläkarbeställningarna ha under året kvarstått. Sålunda ha vakanta platser flera gånger ledigförklarats utan att någon sökande anmält sig.

Förband, som icke ha ordinarie läkare, måste nöja sig med läkare, som beordrats för kort tid, en högst två månader. Detta ständiga ombyte av läkare

vid förbanden medför försämrad sjukvård för de värnpliktiga och övrig personal, som är hänvisad för vård av förbandsläkare. Förbandscheferna ha med oro konstaterat denna tilltagande försämring av sjukvården med dess ogynnsamma inverkan på utbildningen och i skilda sammanhang energiskt påkallat åtgärder.

Jag anser det ofrånkomligen nödvändigt att framhålla, att armésjukvården icke kommer att behörigen kunna uppehållas, därest icke snara effektiva åtgärder av statsmakterna vidtagas för förbättring av förbandsläkartjänsternas rekrytering. Statsmakternas beslut i år att bibehålla oförändrad lönegradsplacering kommer förvisso icke att underlätta rekryteringen.

B. Utbildningsfrågor.

Läkarfältövning har icke anordnats under året. Ett antal läkare ha deltagit i fältövning för trängtrupperna.

Äldre värnpliktiga tandläkares repetitionsövning har fr o m september fullgjorts i form av assistenttjänstgöring vid kirurgisk avdelning om en månad.

Värnpliktiga tandläkare tilldelade marinen ha deltagit i undervisningen i de militärmedicinska ämnena i fackutbildningskurs för värnpliktiga tandläkare.

Repetitionsövning för värnpliktiga röntgentekniker har skett i form av repetitionskurs om en månad i Kungl. Medicinalstyrelsens regi i samband med värnpliktiga röntgenteknikers specialutbildning under 1. tjänstgöringen. Erfarenheterna av denna utbildning äro hitintills goda.

Repetitionsövning för värnpliktiga glasögonoptiker har under del av tiden skett som utbildning vid sjukvårdsstyrelsens glasögondepå,

Kurs för officerare som ledare för viss undervisning om krigsneuroser har under 4 dagar ägt rum i Stockholm med deltagare (11 st) från samtliga militärområden. Erfarenheterna voro goda, varför utbildning vid förbanden igångsattes under namn av »Utbildning i stridens psykiska verkan». Erfarenheterna av denna utbildning äro genomgående goda, ehuru den tillmätta tiden ansetts något för kort. Utfärdade bestämmelser ha ansetts lämpliga och intresset har inom samtliga kategorier varit stort. Önskemål ha framförts att varje förband bör förfoga över 1—2 egna officerare som genomgått central utbildningskurs.

Kurs för instruktionssköterskor i samband med konferens angående utbildningsfrågor med utbildningsofficerare och läkare vid trängregementena som deltagare har under året ägt rum under 3 dagar vid T 1. Ett allmänt önskemål var att denna form av aktuell information skulle upprepas med jämna mellanrum.

Första steget i utarbetande av nya utbildningsplaner i sjukvårdstjänst för frivillig personal inom försvaret har tagits, i det att »Grundkurs i olycksfallsvård» fastställts såsom bottenkurs för personal tillhörande SRK, SLK och civilförsvaret.

C. Sjukvårdsmateriel.

Försök ha ägt rum med ändrad utrustning i sjukvårdstrossen samt med en s. k. förbandsask för gruppechefer (motsvarande) i syfte att förse motståndsnästen, patruller m. m. med läkemedel och annan sjukvårdsutrustning.

D. Hälso- och sjukvård vid armén.

Hälsotillståndet har på det hela taget varit gott under året.

Ice heller under detta år har arméns byggnadskvot medgivit erforderliga förbättringar samt om- och tillbyggnader av kasernerna. Alltjämt saknas gymnastikbyggnader och bastu vid flera förband. Undermåliga baracker måste fortfarande regelmässigt utnyttjas för förläggning (exempelvis Ing 1).

Alltsedan 1948 har någon modernisering av förbandssjukhusen icke förekommit. Sedan dess ha sjukhusen blivit ytterligare förslitna. De förbands-sjukhus, som redan tidigare i stort sett voro för trånga och icke försedda med tillräckliga bilokaler, komma genom ökningen av värnpliktskontingenterna att bli ännu mer otillräckliga. På grund härav har behovet av en snar modernisering av ett antal truppförbandssjukhus blivit i högsta grad angeläget.

Vid åtskilliga förband föreligger svårigheter att sköta arbetet vid sjukvisitationer och vid sjukhusets expedition på grund av otillräcklig personal. En alltför snäv tolkning av utfärdade bestämmelser kan hindra att sjukvårdsunderofficer och sjukvårdsunderbefäl disponeras på ett smidigt sätt allt efter behovet för utbildning eller göromål på sjukhuset.

Stockholm den 17 juli 1953.

Eug. Strömberg.

III. Marinen.

(Berättelse avgiven av marinöverläkaren.)

A. Marinläkarkåren.

Marinläkarkårens stat omfattade under år 1952 sammanlagt 97 läkare, nämligen

- 1 marinöverläkare
- 3 förste marinläkare
- 1 marinläkare av 1. graden, sjukhusläkare
- 16 marinläkare av 1. graden
- 1 ögonläkare
- 57 marinläkare av 2. graden
- 18 marinläkarstipendiater.

Fyra beställningar som marinläkare av 1. graden ha varit vakanta. Ingen av dem ha lockat sökande. Vakanserna ha medfört svåra olägenheter, enär täta ombyten måst ske av för vakansernas fyllande ianspråktaga marinläkare av 2. graden och marinläkarstipendiater. Likaså medför obefintligheten av ögonläkarbeställning vid Sydkustens marindistrikt svåra olägenheter.

Av marinläkartjänsterna av 2. graden voro vid årsskiftet 5 vakanta medan samtliga marinläkarstipendiattjänster voro besatta.

Sammanlagt 6 beställningar ha under året nybesatts. Marinläkarkurs har ej avhållits.

Fackutbildningskurs har 10 januari—29 februari genomgåts av 21 värnpliktiga läkare.

Marinläkarkårens reserv räknade vid 1953 års ingång 139 marinläkare, av vilka 66 tillhöra 1943 års reservorganisation.

B. Hälso- och sjukvårdsförhållandena vid marinen.

1. Sjukvårdspersonalen.

Fastställda utbildningskurser ha hållits för marinens sjukvårdspersonal av alla kategorier.

Extra sjuksköterskor, biträden och marinlottor ha måst anlitas under perioder med ökad sjuklighet och på grund av sjukdomsfall bland sjukvårdspersonalen.

2. De sanitära förhållandena i land.

Stockholms örlogsstation och varv. I en del byggnader ha sanitära förbättringar vidtagits. Arbetena för avloppsledningarnas anslutning till stadens nät ha pågått och äro i det närmaste slutförda.

Karlskrona örlogsstation och varv. Såsom nödvändiga åtgärder kvarstår följande, vilka av hygieniska skäl icke böra uppskjutas:

1. Nybyggnad av intendenturförvaltningens charkuterifabrik å Stumholmen.

2. Införande av centralvärme samt utförande av nödvändiga isolerings- och ventilationsanordningar i Bastion Aurora.

Göteborgs örlogsstation och varv. Frånvaron av gymnastiklokal är anmärkningsvärd. Matinrättningen är i hög grad otidsenlig, bl. a. är både kyl- och diskanordningarna särdeles bristfälliga och motsvara på intet sätt rimliga fordringar. Behov av ny matinrättning föreligger.

Vaxholms kustartilleriregemente. Under året har idrotts-hallen å västra kasernområdet renoverats och försetts med centraluppvärmning m. m. Ombyggnaden av matinrättningen pågår alltjämt. Provisoriet med den tillfälliga matinrättningen är riskabelt. Ny badinrättning med simhall är nödvändig både för hygienen och för personalens trivsel. Vattenledningsnätet är av och till av sämre kvalitet. I övrigt äro de hygieniska förhållandena vid detta förband goda.

Karlskrona kustartilleriregemente. Smärre hygieniska förbättringar ha utförts. Badinrättningen å Kungsholms fort är under ombyggnad. En del brunnar inom ytterförläggningssområdena lämna otjänligt vatten. I övrigt äro de hygieniska förhållandena inom detta förband goda.

Gotlands kustartillerikår. De hygieniska förhållandena vid detta förband äro goda. Anmärkningar mot hygienen ha icke förekommit.

Älvsborgs kustartilleriregemente. Ej heller vid detta förband ha anmärkningar av hygienisk art framförts. Förhållandena på detta område äro goda. Bad- och gymnastiklokaler borde emellertid finnas inom förläggningen.

Härnösands kustartilleridetachment. De brister beträffande förläggningslokalerna och badförhållandena som påtalats i föregående årsberättelser kvarstå alltjämt.

Sjökrigsskolan. De hygieniska förhållandena äro här goda. Dock kvarstå de olägenheter som äro förknippade med obefintliga badmöjligheter, se härom föregående årsberättelser.

Underofficersskolan. Det avloppsdike som går framför träkasernerna är en hygienisk olägenhet av betydande mått, det borde snarast ersättas med en avloppsledning. I övrigt äro de hygieniska förhållandena här goda, men avsaknaden av badinrättning är även här kännbar.

3. *De sanitära förhållandena till sjöss.*

Liksom förut ha ombord kommenderade läkare, där så erfordrats och kunnat ske, handhaft sjukvården även å andra till samma förband hörande fartyg. Marinförvaltningen har vid lämpliga tillfällen och i mån av tillgång på medel fortsatt de hygieniska förbättringar i stridsfartygens inredning m. m., varom marinöverläkaren gjort framställning.

Av marinöverläkaren företagna inspektioner ävensom ombord kommenderade läkares berättelser ha givit vid handen följande:

Göta Lejon. I den mäss för högbåtsmän, som är belägen på huvuddäck om styrbord, är det nytillkomna penteriet dåligt ventilerat. I backsmässarna anmäles att kondensvatten vid kall väderlek rinner utmed sidorna.

Norrköping och Stockholm. I aktra kadettmässen saknas varje utrymme för diskning. Denna har utförts i respektive mäss' tvättrum, vilket måste betecknas som synnerligen ohygieniskt.

U-båtarna. Bristfälligheter med avseende på kylskåpen ha framkommit under lång snorkling. Specialbyggda elektriska kylskåp torde vara en lämplig lösning av dessa svårigheter.

Patricia. I manskapskök och duschrum äro avloppssystemen underdimensionerade. Ventilationen i maskinverkstaden är otillfredsställande.

Belos. Under början av året utfördes en del hygieniska förbättringar men många brister kvarstå alltjämt.

Älvsnabben. Ventilationen i toaletterna spec. i officersinredningen är bristfällig.

Ej heller under det gångna året ha bad kunnat beredas manskapet i erforderlig omfattning. Anmärkningen gäller dock ej de nya kryssarna. Från ett förband, Stockholmsavdelningen, anmäles bristande möjligheter att bereda besättningarna idrott i erforderlig utsträckning.

Behovet av u-båtsmoderfartyg förefinnes året runt.

I övrigt har den personliga hygien och näringstillståndet hos det sjökommenderade manskapet samt utspisningsförhållanden jämte ordning och renlighet ombord ej givit anledning till några anmärkningar av betydelse.

4. *Sjukvårdslokalerna.*

Vid Härnösands kustartilleridetachment äro sjukvårdslokalerna alltjämt oförändrade och de i föregående årsberättelser påtalade bristerna kvarstå sålunda. Det är ett oföregivligt krav att sjukhuset snarast om- och tillbygges i enlighet med det av Fastska kommittén redan 1947 ingivna förslaget.

I Karlskrona har den planerade utbyggnaden av sjukhuset Anckarstierna till ett centralt förbandssjukhus, avsett för all sluten sjukvård inom örlogstationen, ännu icke kommit till stånd. Sjukavdelningen i kasern Sparre har icke heller blivit föremål för planerad modernisering och omgestaltning.

Vid Marinens underofficersskola äro sjukvårdslokaler alltjämt anordnade

i allt annat än ändamålsenliga kasernutrymmen, ett provisorium som ovillkorligen måste upphöra inom en snar framtid. För länge sedan planerad nybyggnad bör snarast komma till utförande.

5. *Sjukvårdsmaterielen.*

Fortsatt modernisering och komplettering av utrustningen på flottans enheter har ägt rum. Sålunda har laryngoskop och anesthesisugpump tillförts kryssaren Göta Lejon, jagaren Stockholm, depåfartyget Patricia och bärgningsfartyget Belos. Sjukvårdsmateriel för minsvepare 51—56 samt statsisbrytaren Thule har anskaffats. Sjukvårdsutrustning har fastställts för motortorpedbåtslag och dykarbåt.

Förråd av sera och ympämnen har upplagts vid respektive marindistrikt.

Stockholm den 29 april 1953.

Herbert Westermarck.

IV. Flygvapnet.

(Berättelse avgiven av flygöverläkaren.)

A. Läkare vid flygvapnet.

Antalet läkarbeställningar på flygvapnets s t a t är följande:

1 flygöverläkare

2 förste flygläkare

20 flygläkare av 1. graden

26 flygläkare av 2. graden.

På r e s e r v s t a t finnes en beställning såsom flygläkare av 1. graden.

I flygvapnets r e s e r v funnos vid årets slut en flygöverläkare och tio flygläkare.

Vid årets utgång voro samtliga läkarebefattningar besatta.

B. Hälso- och sjukvårdsförhållandena vid flygvapnet.

1. Sjukvårdslokalerna.

Renoveringen av sjukhuset vid Västmanlands flygflottilj har icke fullföljts i sin helhet. Behovet av fortsatta reparationsarbeten äro trängande.

Sjukhuset vid Roslagens flygkår är i mycket dåligt skick såväl ut- som invändigt, och mottagningslokalerna äro i behov av omDispositionering och eventuell tillbyggnad.

Flygvapnets sjukvårdslokaler befinna sig för övrigt i tillfredsställande skick.

2. Läkarundersökning av flygande personal.

Resultatet av läkarundersökningarna i samband med inryckning till första flygutbildning av den för flygtjänstgöring såsom flygförare avsedda personalen finnes för åren 1951 och 1952 sammanställt i tabell 7.

År 1952 godkändes av de sålunda undersökta 87 % mot 86 % föregående år.

Under år 1952 har av i flygtjänst såsom flygförare varande personal, vilka undergått föreskriven läkarundersökning, 99 % godkänts för fortsatt full flygtjänstgöring och 0.5 % godkänts med viss inskränkning, under det att 0.5 % underkänts för fortsatt flygtjänstgöring.

3. Olycksfall i samband med flyghaverier.

De olycksfall i samband med flyghaverier, som ägt rum under åren 1943—1952 återfinnas i tabell 8. Olycksfallen äro indelade i tre grupper nämligen olycksfall med dödlig utgång, svåra och lätta skador.

Under 1952 ha 14 haverier med dödlig utgång förekommit, varvid 17 personer omkommit.

Under året har fallskärmshopp företagits i 16 fall, varvid 1 person omkommit och 3 erhållit lindriga skador. Svåra skador ha förekommit i 2 fall. Lättare skador i form av kontusioner och mjukdelsskador ha förekommit i 6 fall.

Utöver dessa i statistiken medtagna haverierna har det förekommit 2 haverier där flygplanen blivit nedskjutna. I det ena omkom 2 personer av flygvapnets personal och i det andra sårades 2 personer av projektiler, den ena svårt och den andra lättare.

4. Sjuktransportflygningar.

Under 1952 har flygvapnet disponerat fyra sjuktransportplan. Av dessa var ett av typ Beechcraft, byggt 1940, ett av typ Grumman Goose, byggt 1942 och två av typ Noorduyt Norseman, byggda år 1943. Ett av de senare har varit stationerat för tjänst i Hägernäs, under det att de övriga fyra ambulansplanen ha varit avsedda för sjuktransporter i Norrland. Utöver dessa sjuktransportplan ha för utförande av rekvirerade sjuktransporter även använts andra flygvapnet tillhöriga transportflygplan.

Beträffande verkställda sjuktransportflygningar under 1952 hänvisas till tabell 9.

Stockholm i september 1953.

Gustaf Severin.

TABELLER

Tab. 1. Sjukligheten bland

Truppförband och förläggningsort	Kvarligg. från 1951	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Under året insjuk-									
		Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti		
Manskap											
Armén	230	5 129	6 153	5 919	3 233	3 736	6 164	4 144	3 818		
<i>I. Milo.</i>	<i>42</i>	<i>955</i>	<i>1 241</i>	<i>1 153</i>	<i>443</i>	<i>840</i>	<i>1 423</i>	<i>832</i>	<i>635</i>		
1 Norra skånska inf.reg. (Kristianstad)	4	115	229	173	77	111	141	98	49		
2 Södra " " (Ystad)	6	114	134	135	68	125	250	135	155		
3 Kronobergs regemente (Växjö)	—	133	200	150	21	110	234	103	53		
4 Norra Smålands reg. (Eksjö)	5	152	147	243	45	104	213	105	75		
5 Skånska kavallerireg. (Hälsingborg)	1	27	35	48	6	2	3	—	—		
6 Skånska pansarreg. (Hässelholm)	11	51	70	57	43	54	56	38	23		
7 Wendes artillerireg. (Kristianstad)	7	76	83	38	6	22	63	57	58		
8 Smålands artillerireg. (Jönköping)	1	67	137	82	69	119	232	89	65		
9 Skånska luftvärnsreg. (Malmö)	3	50	50	72	66	59	38	51	18		
10 Göta ingenjörkår (Eksjö)	1	66	82	83	24	77	117	81	95		
11 Skånska trängreg. (Hässelholm)	3	104	74	72	18	57	76	75	44		
<i>II. Milo.</i>	<i>30</i>	<i>730</i>	<i>794</i>	<i>723</i>	<i>277</i>	<i>415</i>	<i>747</i>	<i>399</i>	<i>558</i>		
1 Jämtlands fältjägarreg. (Östersund)	5	255	181	235	81	123	201	147	166		
2 Hälsinge regemente (Gävle)	2	121	129	91	36	83	159	70	101		
3 Västernorrlands regemente (Sollefteå)	4	164	180	119	21	72	131	67	159		
4 Norrlands artillerireg. (Östersund)	9	64	94	128	18	31	101	39	54		
5 Sundsvalls luftvärnskår (Sundsvall)	—	23	96	47	21	21	42	12	21		
6 Norrlands trängreg. (Sollefteå)	10	103	114	103	100	85	113	64	57		
<i>III. Milo.</i>	<i>44</i>	<i>1 051</i>	<i>1 343</i>	<i>1 544</i>	<i>883</i>	<i>789</i>	<i>1 567</i>	<i>1 267</i>	<i>954</i>		
1 Älvsborgs regemente (Borås)	8	152	194	312	133	127	295	174	220		
2 Hallands " (Halmstad)	2	135	292	219	61	57	181	149	106		
3 Bohusläns " (Uddevalla)	10	119	204	186	46	92	178	185	152		
4 Livregementets husarer (Skövde)	2	78	118	111	74	69	158	120	91		
5 Skaraborgs pansarregemente (Skövde)	11	222	204	314	244	178	346	280	143		
6 Göta artilleriregemente (Göteborg)	4	76	171	75	86	47	120	85	41		
7 Karlsborgs luftvärnsreg. (Karlsborg)	3	88	69	138	112	103	100	89	58		
8 Göteborgs luftvärnskår (Göteborg)	—	101	70	65	36	31	79	52	15		
9 Göta trängreg. (Skövde)	4	80	121	124	91	85	110	133	128		
<i>IV. Milo.</i>	<i>82</i>	<i>1 352</i>	<i>1 457</i>	<i>1 413</i>	<i>1 088</i>	<i>997</i>	<i>1 084</i>	<i>948</i>	<i>896</i>		
1 Svea livgarde (Stockholm)	8	295	353	217	153	140	212	130	104		
2 Livgrenadjärregementet (Linköping)	2	67	67	54	77	60	71	87	53		
3 Upplands regemente (Uppsala)	12	172	180	200	182	141	121	70	80		
4 Livgardesskvadronen (Stockholm)	4	49	69	30	8	49	27	81	25		
5 Göta pansarlivgarde (Enköping)	4	58	39	47	7	51	50	11	37		
6 Södermanlands pansarreg. (Strängnäs)	4	30	63	124	119	42	50	79	95		
7 Svea artillerireg. (Stockholm)	7	90	108	78	62	83	81	56	56		

försvarets personal år 1952.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
n a d e					Avförda				Kvarligg. till 1953	Antal sjukdagar				Antal sjukdagar per 100 tjänst- göringsdagar
September	Oktober	November	December	Summa	Döda	Ödögliga till fort- satt krigsfästing	Tullfäst till fort- satt krigsfästing	Dugliga till fortsatt krigs- tjänstgöring		vid truppen	å militär- sjukhus	å civila sjukhus	Summa	
6 698	4 506	4 676	3 939	58 115	52 379	4 331	1 392	26	217	109 303	223 884	24 376	362 063	2.5
1 089	827	838	729	11 005	9 871	908	230	11	27	19 987	46 869	5 608	72 464	2.4
123	113	96	80	1 405	1 264	109	32	1	3	3 549	5 521	555	9 625	2.2
115	216	205	179	1 831	1 715	81	35	1	5	3 049	6 565	1 656	11 270	2.8
62	106	112	92	1 376	1 332	26	13	2	3	1 624	9 332	499	11 455	3.0
145	79	70	66	1 444	1 389	53	1	1	5	3 560	5 582	388	9 530	2.8
—	—	—	—	121	109	12	1	—	—	156	565	72	793	2.0
104	33	40	29	598	575	26	5	—	3	1 794	2 682	629	5 105	2.2
33	35	39	45	555	529	25	5	—	3	1 280	3 034	289	4 603	2.0
219	92	86	70	1 327	1 187	114	27	—	—	941	4 743	262	5 946	1.9
70	41	38	41	594	400	132	63	1	1	1 193	1 677	309	3 179	2.4
180	60	56	67	988	699	253	35	1	1	1 122	2 910	221	4 253	2.1
38	52	96	60	766	672	77	13	4	3	1 719	4 258	728	6 705	2.5
936	546	601	426	7 152	6 782	325	52	2	21	12 389	26 434	3 191	42 014	2.5
260	173	159	115	2 096	2 025	57	16	1	2	4 011	6 771	789	11 571	3.3
309	135	125	91	1 450	1 380	56	9	—	7	1 411	6 810	654	8 855	2.2
114	116	168	86	1 397	1 218	165	14	1	3	4 288	4 180	383	8 851	2.4
112	46	55	30	772	737	30	10	—	4	1 104	2 834	628	4 566	2.4
56	14	22	13	388	368	17	3	—	—	373	1 201	190	1 764	1.0
85	62	72	91	1 049	1 054	—	—	—	5	1 202	4 638	567	6 407	2.6
1 910	1 010	986	968	14 272	12 431	1 380	451	5	49	27 552	45 944	3 973	77 469	3.2
500	171	149	190	2 617	2 195	269	148	1	12	6 353	8 005	707	15 065	3.5
432	149	121	95	1 997	1 810	136	49	—	4	4 846	5 568	431	10 845	3.3
205	120	154	176	1 817	1 676	101	46	1	3	1 217	9 314	863	11 394	3.4
145	79	50	33	1 126	1 000	98	26	1	3	1 424	4 137	252	5 813	2.9
272	239	124	151	2 717	2 243	411	69	1	4	4 964	4 886	428	10 278	2.9
100	37	136	86	960	813	118	23	—	10	1 859	3 336	348	5 543	4.4
84	54	86	57	1 038	1 032	3	1	1	4	2 360	4 351	179	6 890	2.6
88	74	87	127	825	818	—	—	—	7	2 430	2 247	477	5 154	3.8
84	87	79	53	1 175	844	244	89	—	2	2 099	4 100	288	6 487	2.9
1 532	1 162	1 222	990	14 141	12 730	981	429	5	78	29 289	56 914	5 558	91 761	2.3
206	156	93	121	2 180	1 983	129	64	1	11	3 842	8 437	425	12 704	3.2
151	57	45	67	856	819	29	6	—	4	1 203	5 084	757	7 044	1.8
171	136	198	139	1 790	1 607	126	57	1	11	5 085	5 428	861	11 374	3.0
61	71	102	53	625	547	52	25	—	5	2 477	3 308	205	5 990	2.7
39	43	53	24	459	422	33	6	—	2	561	1 814	139	2 514	1.5
102	162	119	120	1 105	1 054	34	17	—	4	1 799	3 781	483	6 063	2.2
103	66	68	48	899	744	107	52	—	3	1 981	4 221	205	6 407	2.8

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
Truppförband och förläggningsort		Kvarligt från 1951	Under året insjuk-							
			Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti
8	Östgöta luftvärnsreg. (Linköping) . .	3	65	65	105	53	89	87	34	55
9	Stockholms luftvärnsreg. (Norrälje) .	3	107	65	98	73	80	103	106	82
10	Svea ingenjörkår (Stockholm) . . .	7	39	41	75	94	47	53	32	46
11	Signalregementet (Stockholm) . . .	5	100	111	106	54	67	82	82	72
12	Svea trängkår (Linköping)	18	72	85	58	11	18	56	89	83
13	Inf. K S, A I S (Stockholm)	—	21	20	5	7	4	6	8	7
14	Krigsskolan (Stockholm)	1	24	37	38	14	19	13	14	5
15	Arméns underofficersskola (Uppsala) .	1	34	39	29	30	26	5	9	25
16	Infanteriskjutskolan (Stockholm) . .	3	97	101	137	127	56	44	46	53
17	Ridskolan (Strömsholm)	—	2	—	2	2	2	—	2	—
18	Tygförvaltningsskolan (Stockholm) .	—	30	14	10	15	23	23	12	18
V. Milo.		5	450	601	483	268	340	685	290	348
1	Värmlands regemente (Karlstad) . . .	1	123	292	116	98	72	225	62	65
2	Livregementets grenadjärer (Örebro) .	—	110	125	115	26	75	159	111	78
3	Dalregementet (Falun)	2	157	84	121	51	81	170	64	108
4	Bergslagens art.reg. (Kristinehamn) .	2	60	100	69	25	36	91	28	71
5	Artilleriskjutskolan (Villingsberg) . .	—	—	—	62	68	76	40	25	26
VI. Milo.		19	482	534	442	215	246	571	299	380
1	Norrbottens regemente (Boden)	8	109	134	123	18	46	142	55	52
2	Västerbottens regemente (Umeå) . . .	2	98	92	54	52	48	102	59	80
3	Norrlands dragonregemente (Umeå) . .	2	47	61	50	17	42	66	37	49
4	Bodens artilleriregemente (Boden) . .	2	71	65	62	52	24	44	34	40
5	Luleå luftvärnskår (Luleå)	4	47	59	50	40	29	52	43	40
6	Bodens ingenjörkår (Boden)	1	56	54	47	4	20	62	30	49
7	Signalregementets komp. i Boden . . .	—	28	27	12	1	15	45	18	23
8	Arméns jägarskola (Kiruna)	—	26	42	44	31	22	58	23	47
VII. Milo.		8	109	183	161	59	109	87	109	47
1	Gotlands infanteriregemente (Visby) . .	1	53	123	97	55	105	62	96	35
2	Gotlands artillerikår (Visby)	7	56	60	64	4	4	25	13	12
Övrig personal.		245	1394	1333	1131	831	811	731	534	631
1	I. militärområdet	40	205	192	184	131	141	107	101	108
2	II. "	25	170	173	132	52	99	66	80	67
3	III. "	31	214	195	166	141	117	126	88	86
4	IV. "	92	483	478	418	349	276	272	169	254
5	V. "	12	137	114	107	82	96	65	35	46
6	VI. "	37	149	145	98	59	65	89	53	59
7	VII. "	8	36	36	26	17	17	6	8	11

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
n a d e					Avförda				Kvarligg. till 1953	Antalet sjukdagar				Antal sjukdagar per 100 tjänst- göringsdagar	
September	Oktober	November	December	Summa	Döda	Öfverflyttade till fortsatt krigstjänst.	Tillfälligt öfverflyttade till fortsatt krigstjänst.	Dagliga till fortsatt krigstjänstgöring	Vid truppen	& militär- sjukhus	& civilt sjukhus	Summa			
133	78	56	40	860	548	188	118	1	8	910	2 857	694	4 461	1.5	8
149	45	62	37	1 007	964	15	27	—	4	1 579	3 797	493	5 869	2.3	9
122	68	53	37	707	613	79	15	—	7	1 613	2 602	277	4 432	1.5	10
128	84	91	99	1 076	955	95	23	—	8	2 034	3 591	40	5 665	2.1	11
49	98	117	102	838	823	18	9	1	5	2 010	5 290	727	8 027	2.4	12
19	21	28	26	172	162	9	—	1	—	528	403	15	946	1.2	13
1	18	17	2	292	201	2	—	—	—	266	2 373	22	2 661	2.6	14
18	37	41	35	328	327	—	—	—	2	325	1 032	189	1 546	0.9	15
27	6	67	31	792	739	43	9	—	4	2 085	2 615	36	4 736	2.9	16
39	2	—	2	53	30	22	1	—	—	194	23	38	255	1.8	17
14	14	12	7	192	192	—	—	—	—	797	258	12	1 067	2.4	18
639	352	300	297	5 053	4 691	234	121	—	12	8 734	21 260	2 305	32 299	2.3	
187	82	105	82	1 509	1 492	9	6	—	3	2 814	6 554	914	10 282	2.5	1
51	86	92	99	1 127	1 040	—	82	—	5	1 419	5 736	480	7 635	2.3	2
281	140	69	80	1 406	1 236	156	13	—	3	2 891	5 726	516	9 133	2.6	3
116	44	34	36	710	628	65	18	—	1	1 020	2 477	273	3 770	1.7	4
4	—	—	—	301	295	4	2	—	—	590	767	122	1 479	2.0	5
496	536	643	404	5 248	4 736	405	100	2	24	8 784	23 583	3 009	35 376	2.3	
127	158	152	119	1 235	1 141	64	31	—	7	2 534	5 583	640	8 757	3.0	1
94	85	100	77	941	920	16	6	—	1	694	3 562	1 131	5 387	2.1	2
54	34	25	28	520	412	92	16	—	2	552	1 744	610	2 906	1.6	3
67	102	96	52	709	700	6	3	—	2	1 494	4 680	52	6 226	1.9	4
50	26	59	37	532	378	134	19	—	5	1 784	1 613	331	3 728	3.3	5
52	43	27	26	470	426	31	6	2	6	752	3 003	32	3 787	2.3	6
19	27	38	30	283	283	—	—	—	—	449	1 377	24	1 850	1.6	7
33	61	136	35	558	476	62	19	—	1	525	2 021	189	2 735	2.2	8
96	73	86	125	1 244	1 138	98	9	1	6	2 568	7 380	732	10 680	2.6	
63	55	52	67	863	754	98	9	—	3	879	4 882	489	6 250	2.2	1
33	18	34	58	381	384	—	—	1	3	1 689	2 498	243	4 430	3.5	2
945	1 088	1 203	1 115	11 747	11 691	—	—	13	288	105 711	7 754	12 192	125 657	3.1	
161	169	180	149	1 828	1 815	—	—	1	52	18 147	1 366	1 892	21 405	2.8	1
87	112	143	106	1 287	1 293	—	—	3	16	9 650	431	1 234	11 315	2.4	2
128	151	196	177	1 785	1 763	—	—	1	52	18 980	701	1 997	21 678	3.2	3
423	448	451	461	4 482	4 461	—	—	4	109	37 284	3 538	3 730	44 552	3.5	4
56	86	105	83	1 012	1 005	—	—	2	17	7 779	443	1 464	9 686	2.8	5
78	111	108	121	1 135	1 134	—	—	2	36	10 977	792	1 277	13 046	3.3	6
12	11	20	18	218	220	—	—	—	6	2 894	483	598	3 975	2.3	7

Förband	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		Under året insjuk-								
		Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September
Marinen										
Manskap	64	1 112	1 115	1 133	942	826	494	582	648	846
1 Flottans fartyg	1	186	169	162	132	176	133	136	149	98
2 Flottan i övrigt	55	547	499	456	467	330	180	211	238	255
3 Stockholm	34	207	147	136	134	100	65	75	70	115
4 Karlskrona	15	308	294	262	293	195	94	113	139	96
5 Göteborg	6	32	58	58	40	35	21	23	29	44
6 Kustartilleriet	8	347	410	483	293	272	160	191	228	454
7 Vaxholm	1	110	143	210	139	90	63	42	59	113
8 Karlskrona	3	99	101	118	52	69	36	77	77	127
9 Färösund	1	39	26	38	20	10	18	20	16	112
10 Älvsborg	3	76	95	80	89	86	34	30	51	75
11 Hemsö	—	23	45	37	13	17	9	22	25	27
12 Skolor	—	32	37	32	50	48	21	44	33	39
13 Sjökrigsskolan	—	13	9	10	5	2	2	32	15	8
14 Marinens underoff.skola	—	19	28	22	45	46	19	12	18	31
Övrig personal.	88	357	361	279	239	226	151	116	142	247
1 Flottans fartyg	1	11	6	9	13	9	4	10	9	8
2 Flottan i övrigt	62	171	163	132	113	116	69	41	63	135
3 Kustartilleriet	23	145	160	110	97	85	67	59	60	89
4 Skolor	2	30	32	28	16	16	11	6	10	15
Flygvapnet										
Manskap	50	737	736	733	757	600	497	409	486	723
1 F 1. Västmanlands flygflottilj	5	81	84	94	122	45	37	36	38	101
2 F 2. Roslagens »	4	13	29	29	28	31	14	21	14	20
3 F 3. Östgöta »	1	29	32	29	22	11	16	13	15	25
4 F 4. Jämtlands »	1	25	14	27	23	10	5	11	3	3
5 F 5. Krigsflygskolan	1	46	37	38	29	27	32	20	23	26
6 F 6. Västgöta flygflottilj	2	17	34	29	37	24	13	6	17	19
7 F 7. Skaraborgs »	4	47	53	57	40	35	21	20	26	27
8 F 8. Svea »	6	69	77	59	63	54	46	38	48	71
9 F 9. Göta »	2	11	13	23	36	37	36	32	26	38
10 F 10. Skånska »	1	23	17	36	32	11	24	9	16	43
11 F 11. Södermanlands »	2	41	61	71	61	44	39	26	41	51
12 F 12. Kalmar »	—	34	28	29	46	33	21	20	16	26
13 F 13. Bråvalla »	4	42	30	22	24	20	15	15	22	31
14 F 14. Hallands »	1	36	24	20	24	23	22	16	19	22
15 F 15. Hälsinge »	—	22	19	24	19	25	14	7	21	63
16 F 16. Upplands »	6	50	48	52	53	31	42	27	42	27
17 F 17. Blekinge »	2	49	44	31	35	26	30	13	36	27
18 F 18. Södertörns »	5	82	67	49	51	63	33	27	32	59
19 F 21. Norrbottens flygbaskår	3	20	19	34	12	50	37	52	31	44
Övrig personal	75	600	565	517	397	446	349	265	326	453

12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
n a d e				Avförda				Kvarligt till 1953	Antal sjukdagar				Antal sjukdagar per 100 tjänstgöringsdagar
Oktober	November	December	Summa	Dagliga till fortsatt krigsföring	Till odagliga till fortsatt krigsföring	Odagliga till fortsatt krigsföring	Döda		vid truppen	å militär-sjukhus	å civila sjuk-hus	Summa	
489 594 773	9 554	8 265	810	452	2	89	27 918	35 876	8 826	72 620	2 7		
103 128 213	1 785	1 588	172	16	1	9	4 664	4 733	999	10 396	1 7		
210 289 345	4 027	3 497	226	291	1	67	14 583	17 092	6 194	37 869	3 7		
71 73 144	1 337	1 187	41	100	—	43	6 104	7 824	2 528	16 456	5 2		
90 161 136	2 181	1 923	136	116	—	21	5 863	7 829	2 815	16 507	2 8		
49 55 65	509	387	49	75	1	3	2 616	1 439	851	4 906	4 1		
108 119 174	3 239	2 684	409	143	—	11	7 787	12 137	1 604	21 528	2 4		
27 38 71	1 105	920	134	48	—	4	2 907	4 028	77	7 012	3 3		
32 43 23	834	679	108	47	—	3	1 665	2 969	815	5 449	1 7		
4 4 10	317	300	16	2	—	—	715	1 761	57	2 533	2 7		
36 26 58	736	575	125	35	—	4	1 699	2 211	341	4 251	2 2		
9 8 12	247	210	26	11	—	—	801	1 168	314	2 283	3 6		
68 58 41	503	496	3	2	—	2	884	1 914	29	2 827	1 4		
17 17 13	143	142	—	—	—	1	314	624	6	944	1 9		
51 41 28	360	351	3	2	—	1	570	1 290	23	1 883	1 3		
253 344 324	3 039	2 988	18	4	12	105	30 419	2 962	4 793	38 174	2 9		
8 16 10	113	92	18	3	—	1	519	147	67	733	0 5		
143 174 182	1 502	1 488	—	—	8	68	17 091	1 931	3 308	22 330	3 5		
83 117 105	1 177	1 170	—	—	4	26	10 890	614	1 314	12 818	3 0		
19 37 27	247	238	—	1	—	10	1 919	270	104	2 293	2 4		
852 846 712	8 088	7 698	298	93	3	46	26 854	23 555	4 760	55 169	1 8		
73 65 46	822	769	45	10	1	2	1 586	3 669	317	5 572	1 9		
25 37 16	277	253	23	4	—	1	905	1 265	41	2 211	1 4		
23 30 18	263	243	12	8	—	1	503	946	83	1 532	1 5		
28 19 14	182	167	12	4	—	—	901	831	194	1 926	1 5		
48 44 35	405	380	17	8	—	1	457	1 659	382	2 448	1 8		
30 36 51	313	287	21	3	1	3	1 078	890	138	2 106	1 5		
37 83 47	499	496	1	—	—	6	2 362	985	349	3 696	2 0		
71 75 66	737	684	52	7	—	—	2 529	1 489	302	4 320	2 9		
64 41 71	428	428	—	—	—	2	1 785	687	347	2 819	1 6		
28 35 22	296	278	13	4	—	2	818	1 110	377	2 305	1 3		
72 54 54	615	604	8	2	—	3	2 701	1 729	535	4 965	2 4		
47 49 29	378	378	—	—	—	—	950	863	127	1 940	1 7		
30 23 17	291	283	—	11	—	1	1 336	834	186	2 356	2 4		
27 29 18	280	276	2	1	1	1	664	982	77	1 723	1 4		
28 28 24	294	252	33	6	—	3	295	1 100	153	1 548	1 1		
75 64 36	527	479	38	12	—	4	1 323	1 491	584	3 398	1 7		
49 35 44	419	395	12	7	—	7	2 537	1 170	251	3 958	2 1		
58 63 73	657	651	2	2	—	7	2 571	1 246	150	3 967	2 5		
39 36 31	405	395	7	4	—	2	1 553	609	217	2 379	1 6		
586 640 515	5 659	5 617	—	—	4	83	38 777	2 862	7 185	48 824	3 0		

Tab. 3. Sjukdomar bland personal vid försvaret år 1952.

Anm. Tabellen avser under året nyttillkomna (ej från föregående år kvarliggande) sjukdomsfall.

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar		Manskap				Övrig personal				Totalt
		Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Sum- ma	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Summa	
I. Infektionssjukdomar och parasitära sjukdomar		2 906	1 096	727	4 729	192	58	94	344	5 073
A 1	Respirationsorganens tuberkulos	619	96	69	784	31	5	10	46	830
A 2	Tuberkulos i meningerna och centrala nervsystemet	2	2	—	4	—	—	—	—	4
A 3	Tuberkulos i tarmarna, peritoneum och mesenteriets lymfkörtlar	7	—	4	11	—	—	2	2	13
A 4	Tuberkulos i ben och leder	8	2	—	10	1	—	—	1	11
A 5	Annan tuberkulos	21	2	1	24	3	—	1	4	28
A 6	Medfödd syfilis	—	1	—	1	—	—	—	—	1
A 7	Tidig syfilis (primär och sekundär)	1	3	1	5	—	1	—	1	6
A 8	Tabes dorsalis	—	—	—	—	—	2	—	2	2
A 9	Paralysie générale	1	—	—	1	—	1	—	1	2
A 10	Annan syfilis	—	3	—	3	—	1	—	1	4
A 11	Gonokockinfektioner	74	99	36	209	7	1	1	9	218
A 12	Tyfus	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 13	Paratyfus och annan Salmonellainfektion	—	2	—	2	—	—	—	—	2
A 14	Asiatisk kolera	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 15	Brucellos (undulantfeber)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 16	Dysenteri	—	180	—	180	—	3	—	3	183
A 17	Scharlakansfeber	21	17	1	39	2	3	—	5	44
A 18	Streptokockangina	251	19	69	339	56	—	26	82	421
A 19	Rosfeber	7	2	—	9	—	4	1	5	14
A 20	Septikemi och septikopyemi	2	—	—	2	—	—	—	—	2
A 21	Difteri	1	—	—	1	—	—	—	—	1
A 22	Kikhosta	2	—	—	2	3	—	1	4	6
A 23	Meningokockinfektion	1	—	1	2	—	—	—	—	2
A 24	Pest	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 25	Spetälska	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 26	Stelkramp	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 27	Mjältbrand	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 28	Akut barnförlamning	14	1	2	17	—	—	—	—	17
A 29	Inhemsk sömnsjuka	7	2	1	10	1	—	—	1	11
A 30	Akut barnförlamning: följdtilstånd och inhemsk sömnsjuka: följdtilstånd	18	6	—	24	—	—	—	—	24
A 31	Koppor	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 32	Mässling	200	69	22	291	6	—	3	9	300
A 33	Gula febern	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 34	Epidemisk hepatit	11	8	3	22	—	2	1	3	25
A 35	Vattuskräck	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 36	Fläckfeber och andra rickettsiasjuk- domar	1	—	—	1	—	—	—	—	1
A 37	Frossa	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 38	Sugmasksjukdom	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 39	Blåsmasksjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 40	Filariasjukdom	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 41	Hakmasksjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 42	Andra masksjukdomar	18	3	2	23	4	1	—	5	28
A 43	Mjuk schanker (036)	—	—	4	4	—	—	—	—	4

Sjukdomar	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Manskap				Övrig personal				Totalt	
	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Sum- ma	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Summa		
Lymphogranuloma inguinale venereum (037)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Livsmedelsförgiftning (049)	37	—	—	37	—	—	—	—	—	37
Röda hund (086)	29	8	—	37	4	1	1	6	—	43
Vattkoppor (087)	273	73	65	411	13	4	9	26	—	437
Bältros (088)	45	7	10	62	4	2	10	16	—	78
Pässjuka (089)	941	255	124	1 320	51	8	22	81	—	1 401
Övriga	294	236	312	842	6	19	6	31	—	873
II. Tumörer	67	10	7	84	28	17	13	58	—	142
A 44 Malign tumör i munhåla och svalg	6	—	—	6	1	1	1	3	—	9
A 45 Malign esofagustumör	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 46 Malign ventrikeltumör	—	—	1	1	2	—	1	3	—	4
A 47 Malign tunn/grovtarmtumör	—	—	—	—	1	3	2	6	—	6
A 48 Malign rektaltumör	2	—	—	2	—	3	—	3	—	5
A 49 Malign tumör i larynx	—	—	—	—	1	1	—	2	—	2
A 50 Malign tumör i trakea, bronk, lunga och pleura	2	—	—	2	1	—	1	2	—	4
A 51 Malign tumör i mamma	—	—	—	—	2	—	—	2	—	2
A 52 Malign tumör i cervix uteri	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1
A 53 Malign tumör i uterus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 54 Malign prostatatumör	1	—	—	1	1	—	—	1	—	2
A 55 Malign tumör i huden	1	2	—	3	2	1	—	3	—	6
A 56 Malign bentumör, malign tumör i bindväv och muskulatur	4	—	—	4	1	—	—	1	—	5
A 57 Malign tumör på annat ställe	7	2	2	11	1	2	—	3	—	14
A 58 Leukemi och alaukemi	8	—	—	8	—	—	—	—	—	8
A 59 Lymfosarkom och andra svulster i lymfatiska systemet och blodbildande organen	3	—	—	3	1	5	2	8	—	11
A 60 Benign tumör och tumör av icke angiven art	33	6	4	43	14	1	5	20	—	63
III. IV. Allergiska sjukdomar. Endokrina systemets sjukdomar. Ämnesomsättningssjukdomar. Nutrientsrubbningsr. Blodbildande organens och blodets sjukdomar	253	63	46	362	58	35	14	107	—	469
A 61 Atoxisk struma	11	1	—	12	5	1	1	7	—	19
A 62 Tyreotoxikos	11	2	3	16	3	7	2	12	—	28
A 63 Sockersjuka	50	4	4	58	12	—	—	12	—	70
A 64 Avitaminoser och andra bristsjukdomar	2	—	—	2	2	—	—	2	—	4
A 65 Anemi	16	—	—	16	18	12	6	36	—	52
A 66 Allergiska sjukdomar. Sjukdomar i andra endokrina organ, andra ämnesomsättningsrubbningsr och andra sjukdomar i blodbildande organen och blodet	163	56	39	258	18	15	5	38	—	296
V. Mentala sjukdomar. Psyken-rosen. Patologiska personlighets-typer	842	305	106	1 253	122	83	46	251	—	1 504
A 67 Schizofreni (300)	87	23	16	126	3	3	2	8	—	134
Manisk-depressiv psykos (301)	91	1	13	105	14	1	6	21	—	126

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar		Manskap				Övrig personal				Totalt
		Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Sum- ma	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Summa	
A 68	Övriga mentala sjukdomar	32	22	8	62	7	22	7	36	98
A 68	Psyko-neuros och abnorm personlighet	573	207	66	846	98	57	27	182	1 028
A 69	Mentala defekter	59	52	3	114	—	—	4	4	118
VI. Nervsystemets och sinnesor- ganens sjukdomar		1 817	310	230	2 357	341	69	170	580	2 937
A 70	Hjärnans och ryggmärgens kärlsjukdo- mar	38	—	2	40	14	—	1	15	55
A 71	Meningit	13	2	1	16	1	1	—	2	18
A 72	Sclerosis disseminata	15	2	1	18	2	3	1	6	24
A 73	Fallandesot	51	12	12	75	2	—	2	4	79
A 74	Inflammatoriska ögonsjukdomar	192	28	28	248	40	19	18	77	325
A 75	Grå starr	2	1	—	3	—	—	—	—	3
A 76	Grön starr	1	—	2	3	1	—	—	1	4
A 77	Inflammation i mellanörat och mastoidit	768	158	103	1 029	64	6	29	99	1 128
A 78	Migrän (354)	129	6	40	175	58	3	65	126	301
	Ischias (363)	377	22	22	421	111	8	21	140	561
	Andra sjukdomar i nervsystemet och sinnesorganen	231	79	19	329	48	29	33	110	439
VII. Cirkulationsorganens sjukdomar		497	97	52	646	100	44	43	187	833
A 79	Reumatisk feber	58	18	1	77	7	1	1	9	86
A 80	Kroniska reumatiska hjärtsjukdomar	51	3	5	59	7	2	1	10	69
A 81	Arteriosclerotiska och degenerativa hjärt- sjukdomar	23	9	3	35	6	12	1	19	54
A 82	Andra hjärtsjukdomar	94	20	3	117	13	2	14	29	146
A 83	Hypertoni med hjärtsjukdom	18	3	3	24	8	4	—	12	36
A 84	Hypertoni utan uppgift om hjärtsjukdom	59	6	2	67	18	3	2	23	90
A 85	Artersjukdomar	8	3	3	14	2	2	1	5	19
A 86	Andra cirkulationsorganens sjukdomar	186	35	32	253	39	18	23	80	333
VIII. Respirationsorganens sjukdomar		28 000	4 340	3 873	36 213	7 014	1 600	3 238	11 852	48 065
A 87	Vanlig förkylning (470)	5 310	616	886	6 812	1 835	474	1 211	3 520	10 332
	Akut sinusit (471)	1 163	104	104	1 371	335	30	82	447	1 818
	Akut faryngit (472)	8 169	1 587	1 122	10 878	1 459	513	935	2 907	13 785
	Akut tonsillit (473)	4 489	1 288	664	6 441	835	212	302	1 349	7 790
	Akut laryngit och tracheit (474)	974	34	278	1 286	277	89	224	590	1 876
	Övriga akuta infektioner i övre luft- vägarna	2 788	138	203	3 129	953	4	148	1 105	4 234
A 88	Influensa	142	168	101	411	49	155	22	226	637
A 89	Lobär lunginflammation	40	11	6	57	5	2	1	8	65
A 90	Bronkopneumoni	354	64	21	439	45	14	14	73	512
A 91	Primär atypisk pneumoni; annan eller icke preciserad pneumoni	46	4	—	50	2	—	—	2	52
A 92	Akut bronkit	3 965	254	422	4 641	1 201	89	284	1 574	6 215
A 93	Kronisk bronkit; icke preciserad	283	7	11	301	2	1	—	3	304
A 94	Hyperplastiska tonsiller och adenoider	23	12	9	44	3	—	1	4	48
A 95	Pleuraempyem; lungabscess	12	1	—	13	—	—	1	1	14
A 96	Lungsäcksinflammation	58	13	9	80	3	2	—	5	85
A 97	Halsböld (511)	46	22	12	80	1	3	1	5	85
	Kronisk sinusit (513)	18	—	6	24	2	6	—	8	32
	Andra sjukdomar i respirationsorganen	120	17	19	156	7	6	12	25	181

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar	Manskap				Övrig personal				Totalt
	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Sum- ma	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Summa	
IX. Digestionsorganens sjukdomar	6 243	1 038	1 228	8 509	1 661	444	1 119	3 224	11 733
A 98 Tändernas och tandregionens sjukdomar	225	61	90	376	50	22	44	116	492
A 99 Magsår	177	31	18	226	49	6	21	76	302
A 100 Duodenalsår	487	89	63	639	88	51	26	165	804
A 101 Gastrit; duodenit	1 237	183	101	1 521	320	41	113	474	1 995
A 102 Appendicit	430	94	62	586	65	11	34	110	696
A 103 Tarmobstruktion; abdominalt bräck	282	44	26	352	35	17	12	64	416
A 104 Gastroenterit och kolit	2 933	480	738	4 151	944	254	773	1 971	6 122
A 105 Levercirros, skrumplever	4	—	—	4	2	—	—	3	7
A 106 Gallstenssjukdom, kolecystit	48	7	9	64	33	13	22	68	132
A 107 Stomalit (536)	23	3	13	39	3	—	5	8	47
Analfissur, analfistel (574)	27	4	8	39	10	2	10	22	61
Perianal och periproktal abscess	5	—	4	9	10	—	3	13	22
Bukhinneinflammation (576)	1	—	—	1	—	—	—	—	1
Andra sjukdomar i digestionsorganen	364	42	96	502	52	27	55	134	636
X. Urogenitalorganens sjukdomar	498	172	73	743	171	75	93	339	1 082
A 108 Akut nefrit	96	26	5	127	10	3	3	16	143
A 109 Kronisk nefrit; icke preciserad	40	12	6	58	4	7	1	12	70
A 110 Infektösa njursjukdomar	32	—	1	33	14	2	2	18	51
A 111 Sten i urinorganen	71	28	10	109	38	9	18	65	174
A 112 Prostatahyperplasi	—	1	—	1	1	—	—	1	2
A 113 Sjukdomar i mamma	2	—	—	2	2	2	—	4	6
A 114 Cystit (605)	59	10	15	84	32	3	11	46	130
Uretrit, ej venerisk (607)	28	10	4	42	14	1	8	23	65
Prostatit (611)	20	27	5	52	4	2	2	8	60
Hydrocele testis (613)	37	5	3	45	10	2	2	14	59
Andra sjukdomar i urogenitalorganen	113	53	24	190	42	44	46	132	322
XI. Havandeskapets, förlossningens och barnsängstidens sjukdomar	—	—	—	—	31	5	16	52	52
A 115 Feber under havandeskapet, förlossningen, barnsängstiden	—	—	—	—	1	—	—	1	1
A 116 Havandeskapsförgiftning. Förgiftning under barnsängstiden	—	—	—	—	—	—	2	2	2
A 117 Havandeskapsblödning och blödning vid förlossningen	—	—	—	—	5	—	1	6	6
A 118 Abort utan uppgift om feber eller förgiftning	—	—	—	—	7	—	9	16	16
A 119 Abort med feber	—	—	—	—	3	—	—	3	3
A 120 Andra komplikationer under havandeskapet, förlossningen, barnsängstiden	—	—	—	—	15	5	4	24	24
XII. XIII. Huden och underhudens, skelettets och rörelseorganens sjukdomar	6 132	642	459	7 233	639	220	277	1 145	8 378
A 121 Furunkel och karbunkel (690)	683	108	87	878	54	21	20	95	973
Akut lymfadenit (694)	169	38	29	236	17	6	7	30	260
Övriga infektioner i hud och underhud	378	53	26	457	21	3	11	35	492
A 122 Artrit och spondylit	184	37	15	236	34	19	15	68	304
A 123 Muskelreumatism och reumatism utan specifikation	1 098	120	89	1 307	256	85	85	426	1 733
A 124 Osteomyelit och periostit	86	7	9	102	3	—	4	7	109

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
S j u k d o m a r		Manskap				Övrig personal				Totalt
		Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Sum- ma	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Sum- ma	
A 125	Ankylos av led (737)	36	12	1	49	9	9	1	19	68
	Ryggradskrökning (745)	92	2	4	98	7	—	3	10	108
	Plattfot (746)	111	20	5	136	2	6	—	8	144
	Hallux valgus et varus (747)	37	—	2	39	1	—	1	2	41
	Övriga ankylos och deformiteter av ben och muskler	165	28	42	235	23	19	64	106	341
A 126	Eksem (701)	363	66	31	460	41	13	23	77	537
	Osteokondros (732)	20	10	2	32	—	—	—	—	32
	Syndvit, bursit, tendovaginit	1 286	26	18	1 330	40	12	12	64	1 394
	Andra hud-, ben- och ledsjukdomar	1 424	115	99	1 638	131	36	31	198	1 836
XIV. Medfödda missbildningar		39	6	11	56	1	2	1	4	60
A 127	Kluven ryggrad och hjärnhinnebräck	7	2	2	11	—	1	1	2	13
A 128	Medfödda missbildningar i cirkulations- organen	4	1	1	6	1	1	—	2	8
A 129	Andra medfödda missbildningar	28	3	8	39	—	—	—	—	39
XVI. Senilitet. Ofullständigt preciserade fall		590	278	138	1 006	153	123	60	336	1 342
A 136	Senilitet utan uppgift om sinnessjukdom	8	1	1	10	3	2	—	5	15
A 137	Sjukdoms- och dödsorsaken otillräckligt angiven eller okänd	582	277	137	996	150	121	60	331	1 327
XVII. Skador genom yttre våld och förgiftning		10 231	1 197	1 138	12 566	1 236	255	475	1 966	14 532
AN 138	Fraktur på skallen	53	10	10	73	5	5	5	15	88
AN 139	Fraktur på kotpelaren och bälen	76	13	6	95	15	—	11	26	121
AN 140	Fraktur på extremiteterna	592	143	85	820	89	23	34	146	966
AN 141	Urledvridning utan fraktur	303	52	67	422	36	11	15	62	484
AN 142	Stukning	2 455	257	317	3 029	247	71	107	425	3 454
AN 143	Skada (utan fraktur) på skalp, hjärn- hinnor och hjärna	898	113	93	1 104	113	17	38	168	1 272
AN 144	Skada på bröst-, buk-, bäckenorgan (med eller utan sår, med eller utan brott på bröstben och revben)	258	25	21	304	45	14	14	73	377
AN 145	Övriga sår	1 367	219	156	1 742	222	37	92	351	2 093
AN 146	Ytskada, kontusion ej förut nämnd	2 786	182	265	3 233	313	—	105	418	3 651
AN 147	Frammande kropp genom naturlig öpp- ning	22	3	2	27	6	44	—	50	77
AN 148	Bränn- och frätskada	81	31	16	128	32	4	17	53	181
AN 149	Förgiftning	40	9	7	56	5	—	10	15	71
AN 150	Förfrysning (1505)	1 259	139	93	1 491	102	2	25	129	1 620
	Elektricitetsskada (1505)	35	—	—	35	4	27	2	33	68
	Drunkning (1505)	1	—	—	1	—	—	—	—	1
	Övriga och ospecificerade skador	5	1	—	6	2	—	—	2	8
Summa		58 115	9 554	8 088	75 757	11 747	3 039	5 659	20 445	96 202

Tab. 4. Sjukdomar vid olika

Anm. Tabellen avser under året nyttillkomna (ej

Förband	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	I. Infektionssjukdomar och parasitära sjukdomar									II. Tumörer	III, IV	V. Mentalsjukdomar	VI	
	A 1 Respirationens organ tuberkulos	A 2-6 Tuberkulos i andra organ	A 17 Scharlakansfeber	A 18 Streptokokangina	A 32 Massling	A 43 Röda hund (086)	A 43 Påsjsjuka (089)	A 6-43 Övriga	A 44-69 Maligna tumör	A 60 Benign tumör	A 61-66 Allergiska sjukdomar, sju. Nutitionsrubb. Blodbild. org. o. blod. sjukd.	A 67 Sinnessjukdom	A 63-69 Övriga	A 70-78 Nervsystemets sjukdomar
Manskap														
Armén	619	38	21	251	200	29	941	807	34	33	253	210	632	1 817
I. Militärömrådet	154	8	3	20	54	8	382	107	6	8	65	30	96	376
1 Norra skånska infanterireg.	33	—	—	—	—	—	94	11	—	—	8	1	15	52
2 Södra „	16	—	—	1	—	2	12	8	—	1	12	5	29	95
3 Kronobergs regemente . .	5	—	1	10	5	—	141	10	—	—	—	—	—	23
4 Norra Smålands reg. . . .	—	—	—	—	32	—	40	16	1	—	3	3	4	27
5 Skånska kavallerireg. . . .	—	—	—	6	—	—	14	6	—	—	2	—	4	3
6 Skånska pansarreg.	—	—	—	—	—	—	4	4	—	—	3	2	2	22
7 Wendes artilleriregemente .	6	—	—	2	—	1	8	16	—	—	2	—	1	13
8 Smålands artillerireg. . . .	6	3	—	—	6	—	26	6	—	—	3	3	6	25
9 Skånska luftvärnsskåren . .	29	2	—	—	1	3	1	4	—	2	10	10	18	24
10 Göta ingenjörkår	36	2	2	1	10	—	9	21	3	4	19	6	14	46
11 Skånska trängreg.	23	1	—	—	—	2	33	5	2	1	3	—	3	46
II. Militärömrådet	38	5	5	—	4	4	93	136	1	5	21	4	46	229
1 Jämtlands fältjägarreg. . . .	11	—	4	—	1	2	10	51	1	—	9	—	4	60
2 Hälsinge regemente	17	2	1	—	1	1	32	16	—	1	10	1	18	31
3 Västernorrlands regemente .	—	—	—	—	1	1	16	22	—	1	—	2	1	43
4 Norrlands artillerireg. . . .	—	3	—	—	1	—	3	10	—	3	1	1	16	41
5 Sundsvalls luftvärnskår . . .	10	—	—	—	—	—	2	22	—	—	1	—	7	12
6 Norrlands trängreg.	—	—	—	—	—	—	30	15	—	—	—	—	—	42
III. Militärömrådet	152	16	3	2	78	1	224	241	15	6	67	68	222	479
1 Älvsborgs regemente	48	9	—	—	43	—	68	62	3	—	8	8	61	85
2 Hallands „	5	1	—	—	3	—	49	10	2	2	11	12	22	51
3 Bohusläne „	24	—	—	—	7	1	11	11	—	2	3	—	45	57
4 Livregementets husarer . . .	8	—	1	—	4	—	8	38	2	—	5	12	11	44
5 Skaraborgs pansarreg. . . .	21	2	1	2	5	—	33	29	6	—	15	23	29	112
6 Göta artilleriregemente . . .	10	1	—	—	—	—	4	12	1	1	11	3	20	35
7 Karlsborgs luftvärnsreg. . .	—	—	—	—	8	—	44	54	—	—	—	—	—	23
8 Göteborgs luftvärnskår . . .	—	—	1	—	6	—	1	1	—	—	—	—	1	10
9 Göta trängreg.	36	3	—	—	2	—	6	24	1	1	14	11	33	62
IV. Militärömrådet	210	7	2	174	33	9	173	156	11	6	64	75	207	357
1 Svea livgarde	95	—	1	—	—	1	5	20	2	—	14	7	31	42
2 Livgrenadjärregementet . . .	2	—	—	1	4	1	1	13	—	—	3	—	7	14
3 Upplands regemente	9	—	—	16	1	1	36	1	1	—	10	1	34	65
4 Livregementet till häst . . .	1	—	—	2	2	—	14	13	—	—	—	10	—	11
5 Göta pansarlivgarde	6	—	—	—	—	—	9	6	—	1	1	1	3	4
6 Södermanlands pansarreg. .	4	—	—	14	6	1	31	18	—	—	1	—	5	34

förband inom försvaret år 1952.

från föregående år kvarliggande) sjukdomsfall.

15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
VII	VIII. Respirationsorganens sjukdomar					IX. Digestionsorganens sjukdomar				X	XI	XII, XIII	XIV	XVI	XVII	Summa
A 79-86 Urticariationor- ganens sjukdomar	A 87 Tonsillitis et phar- yngitis acuta (473, 474)	A 88 Influenta	A 89 Lobär lungin- flammation	A 90 Bronkopneumoni	A 92 Akut bronkit	A 87-97 Övriga	A 99-100 Mag- och duodenalsår	A 102 Appendicit	A 98-107 Övriga	A 108-114 Urogenital- organens sjukdomar	A 115-120 Huvudsak- liga, förlossn. o. barnstängs- tidens sjukdomar	A 121-126 Hudens och underhudens, skettlets o. rörelseorganens sjukd.	A 127-129 Medfödda missbildningar	A 136-137 Seniliter (Ofall- ständigt preciserade fall)	AN 138-150 Skador em yttre våld och förgifning	
497	12 658	142	40	354	3 965	10 841	664	430	5 149	498	—	6 132	39	590	10 231	58 115
133	2 420	36	18	71	723	1 910	147	72	877	83	—	1 226	18	72	1 582	11 005
19	321	1	—	14	36	183	11	6	103	7	—	141	—	57	292	1 405
27	415	4	10	—	103	92	17	10	189	15	—	411	6	1	350	1 831
—	344	3	—	9	454	21	4	7	86	3	—	49	—	—	201	1 376
14	184	—	—	23	42	486	13	14	100	15	—	165	—	2	260	1 444
—	1	2	1	—	—	41	1	1	13	1	—	5	—	—	20	121
—	169	18	—	—	6	214	2	7	44	6	—	17	—	—	78	598
8	178	—	—	6	13	39	2	2	20	2	—	79	—	—	156	555
14	206	3	—	7	2	485	14	13	145	9	—	160	3	—	182	1 327
23	179	3	—	—	50	6	26	2	39	4	—	66	2	2	88	594
15	47	—	—	5	12	332	43	6	71	14	—	102	3	10	155	988
13	376	2	7	7	4	11	14	4	67	7	—	31	4	—	100	766
34	947	29	3	20	149	2 408	46	53	483	56	—	926	1	162	1 244	7 152
5	230	19	—	8	77	731	2	15	107	10	—	231	—	106	402	2 096
6	134	—	1	4	25	433	6	10	112	14	—	202	1	56	315	1 450
13	—	—	—	3	2	562	2	9	114	13	—	362	—	—	230	1 397
8	76	—	1	3	5	315	2	7	85	6	—	71	—	—	114	772
—	123	10	—	—	8	89	4	5	33	4	—	20	—	—	38	388
2	384	—	1	2	32	278	30	7	32	9	—	40	—	—	145	1 049
164	3 718	10	7	105	920	1 722	240	88	1 178	159	—	1 680	5	122	2 580	14 272
51	186	—	—	18	19	1 044	40	18	145	21	—	163	—	—	517	2 617
21	721	1	1	12	60	81	26	5	167	13	—	223	2	56	440	1 997
29	487	3	6	5	91	64	23	12	192	49	—	351	—	—	344	1 817
9	460	2	—	1	11	43	12	9	98	14	—	104	2	6	222	1 126
24	900	—	—	52	110	70	77	20	202	32	—	392	—	—	571	2 717
10	152	—	—	5	152	123	14	6	93	10	—	110	1	45	141	960
2	484	—	—	—	25	99	8	11	79	1	—	80	—	—	120	1 038
—	30	—	—	1	396	33	—	—	130	—	—	129	—	—	86	825
18	298	4	—	11	56	165	40	7	72	19	—	138	—	15	139	1 175
105	2 952	28	12	48	940	2 833	160	125	1 610	111	—	1 091	9	98	2 535	14 141
17	607	4	2	5	18	344	21	8	172	17	—	243	—	—	504	2 180
2	311	1	—	8	47	88	2	13	116	2	—	86	—	—	134	856
7	566	—	—	2	39	243	14	15	411	10	—	132	1	—	175	1 790
2	46	2	1	—	223	9	2	3	72	5	—	54	—	—	153	625
1	107	—	—	—	21	109	2	6	75	2	—	10	1	26	68	459
3	136	—	2	—	17	441	8	7	99	—	—	57	—	—	221	1 105

	Förband	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
		I. Infektionssjukdomar och parasitära sjukdomar							II. Tumörer		III, IV	V. Mentala sjukdomar		VI	
		A 1 Respirationssjukdomar	A 2-5 Tuberkulos i andra organ	A 17 Scharlakansfeber	A 18 Streptokokkangina	A 32 Mässling	A 43 Röd hund (986)	A 43 Passjuka (989)	A 6-43 Övriga	A 44-59 Maligna tumörer	A 60 Benigna tumörer	A 61-65 Allergiska sjukdomar, sju. Amnes-sjuk. Nutitionsrubb-Blodbid. org. o. blod. sjuk.	A 67 Sinnessjukdom	A 68-69 Övriga	A 70-78 Nervsystemets sjukdomar
7	Svea artilleriregemente . . .	26	2	—	26	9	1	9	12	3	—	4	13	41	6
8	Östgöta luftvärnsreg. . .	37	—	—	—	1	—	3	14	4	—	11	12	21	24
9	Stockholms . . .	—	—	—	—	3	—	4	18	—	2	—	—	9	32
10	Svea ingenjörkår	5	—	—	—	2	2	—	3	—	—	1	—	2	15
11	Signalregementet	21	2	—	112	3	1	4	15	1	—	12	27	17	19
12	Svea trängkår	—	—	—	3	1	—	5	9	—	—	3	—	6	37
13	Infanteriets kadettskola . . .	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	3
14	Krigsskolan	—	—	—	—	1	—	47	—	—	—	1	—	—	6
15	Arméns underofficersskola . .	1	—	1	—	—	—	—	8	—	—	2	—	2	6
16	Infanteriskjutskolan	—	3	—	—	—	—	2	5	—	—	—	4	24	32
17	Ridskolan	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
18	Tygskolan	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	1	—	2	6
V. Militärområdet		29	1	5	1	10	4	15	60	1	2	19	19	36	172
1	Värmlands regemente	1	—	—	1	—	—	8	19	—	—	3	2	6	26
2	Livregementets grenadjärer . .	1	—	5	—	9	2	—	20	—	—	—	—	3	48
3	Dalregementet	10	—	—	—	—	—	2	6	—	2	9	3	20	86
4	Bergslagens art.-reg.	17	1	—	—	1	2	2	8	1	—	6	12	7	12
5	Art. skjutskolan Villingsberg .	—	—	—	—	—	—	3	7	—	—	1	2	—	—
VI. Militärområdet		35	1	3	54	4	3	44	82	—	5	15	14	23	179
1	Norrhottens regemente	2	—	—	—	1	—	10	6	—	3	8	—	—	61
2	Västerbottens regemente . . .	2	—	—	—	—	3	1	7	—	—	3	—	—	25
3	Norrlands dragonregemente . .	11	1	—	—	1	—	1	2	—	1	1	11	10	29
4	Bodens artilleriregemente . . .	4	—	—	—	2	—	2	21	—	—	—	2	—	21
5	Luleå luftvärnskår	2	—	1	—	—	—	7	1	—	—	1	—	1	12
6	Bodens ingenjörkår	—	—	1	1	—	—	16	25	—	1	2	1	2	10
7	Signalreg.komp. i Boden	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
8	Arméns jägarskola	14	—	—	53	—	—	7	20	—	—	—	—	10	12
VII. Militärområdet		1	—	—	—	17	—	10	25	—	1	2	—	2	25
1	Gotlands infanteriregemente . .	—	—	—	—	17	—	9	7	—	1	2	—	—	16
2	Gotlands artillerikår	1	—	—	—	—	—	1	18	—	—	—	—	2	9
Marinen		96	6	17	19	69	8	255	626	4	6	63	46	259	310
1	Flottans fartyg	—	2	—	1	10	2	47	184	1	—	3	2	40	45
2	Flottan i övrigt	54	3	16	18	34	3	152	308	1	3	42	6	144	158
3	Stockholm	29	2	3	—	3	1	35	122	—	1	17	—	60	38
4	Karlskrona	23	1	13	18	25	2	105	159	1	2	21	6	77	114
5	Göteborg	2	—	—	—	6	—	12	27	—	—	4	—	7	6
6	Kustartilleriet	40	1	1	—	22	1	50	118	2	2	17	36	71	91
7	Vaxholm	22	—	—	—	—	—	4	24	2	2	9	7	42	21
8	Karlskrona	17	1	1	—	12	—	11	33	—	—	7	23	29	40

16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	
VII	VIII. Respirationsorganens sjukdomar					IX. Digestionsorganens sjukdomar				X	XI	XII, XIII	XIV	XVI	XVII	
A 79-86 Cirkulationsorganens sjukdomar	A 87 Tonillitis et pharyngitis acuta (473, 474)	A 88 Influenta	A 89 Lobar lunginflammation	A 90 Bronkopneumoni	A 92 Akut bronkit	A 87-97 Övriga	A 99-100 Mag- och duodenalsår	A 102 Appendicit	A 98-107 Övriga	A 108-114 Urogenitalorganens sjukdomar	A 115-120 Havandeskapets, förlossn. o. barnslags-tidens sjukdomar	A 121-126 Hudens o. underhudens, skalletts o. rörelseorganens sjukdomar	A 127-129 Medfödda missbildningar	A 136-137 Senillet Ofallständigt precocerade fall	A 138-150 Skador em yttre våld och förgiftning	Summa
6	331	—	1	1	7	23	12	10	45	10	—	112	1	50	138	899
18	49	—	—	8	24	333	47	3	45	9	—	69	4	19	102	860
1	149	15	—	1	19	367	20	12	104	9	—	75	—	—	167	1 007
6	247	—	—	1	101	70	3	7	38	4	—	39	—	1	160	707
26	4	—	1	5	362	14	18	8	121	16	—	42	1	—	224	1 076
6	130	1	—	12	24	262	3	14	87	12	—	52	1	—	170	838
—	21	5	—	—	—	55	2	1	50	2	—	6	—	—	23	172
4	26	—	1	5	3	35	1	—	22	—	—	11	—	—	39	202
1	31	—	2	—	—	154	—	5	61	2	—	9	—	1	42	328
4	127	—	1	—	—	256	4	11	39	7	—	81	—	1	191	792
—	8	—	—	—	2	14	1	1	5	1	—	6	—	—	10	53
1	56	—	1	—	33	16	—	1	43	3	—	7	—	—	14	192
28	1 385	—	—	50	251	1 041	29	37	458	55	—	578	3	79	685	5 053
9	526	—	—	21	7	319	5	9	114	15	—	232	1	—	185	1 509
1	272	—	—	5	201	123	9	12	106	3	—	148	—	—	159	1 127
14	356	—	—	16	36	289	9	10	179	28	—	135	—	—	196	1 406
4	17	—	—	8	7	310	6	6	57	8	—	43	2	46	127	710
—	214	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	20	—	33	18	301
28	953	31	—	59	968	546	38	47	454	27	—	510	—	40	1 085	5 248
4	72	—	—	10	481	21	14	8	82	2	—	151	—	1	298	1 235
6	310	21	—	1	47	52	4	7	113	4	—	104	—	—	231	941
4	164	—	—	9	2	31	12	8	44	4	—	62	—	11	101	520
4	102	—	—	18	246	47	3	8	65	3	—	76	—	—	85	709
4	112	2	—	—	39	211	—	1	53	1	—	32	—	—	52	532
—	162	4	—	11	16	27	3	3	27	3	—	39	—	15	101	470
1	31	—	—	5	136	7	—	2	19	1	—	25	—	—	46	283
5	—	4	—	5	1	150	2	10	51	9	—	21	—	13	171	558
5	283	8	—	1	14	381	4	8	89	7	—	121	3	17	220	1 244
4	108	—	—	—	11	376	3	6	63	6	—	80	3	3	145	863
1	175	8	—	1	3	5	1	2	26	1	—	41	—	14	72	381
97	2 875	168	11	64	254	968	120	94	824	172	—	642	6	278	1 197	9 554
10	482	27	1	4	15	267	14	18	205	24	—	117	—	10	254	1 785
42	1 225	89	2	31	102	219	62	47	266	92	—	256	3	213	436	4 027
5	273	—	1	8	44	153	29	17	99	55	—	101	—	68	173	1 337
33	816	—	1	19	50	56	27	22	82	33	—	115	3	142	215	2 181
4	136	89	—	4	8	10	6	8	85	4	—	40	—	3	48	509
39	970	52	7	25	126	470	44	21	298	48	—	235	1	49	402	3 239
28	340	48	2	9	45	60	18	6	142	14	—	83	—	28	149	1 105
11	270	—	1	6	35	89	24	11	36	14	—	61	1	21	80	834

	Förband	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
		I. Infektionssjukdomar och parasitära sjukdomar							II. Tumörer		III, IV		V. Mentala sjukdomar		VI
		A 1 Respirationsorganens tuberkulos	A 2-5 Tuberkulos i andra organ	A 17 Scharlakansfeber	A 18 Streptokokangina	A 32 Masling	A 43 Röda hand (086)	A 43 Passjuka (089)	A 6-43 Övriga	A 44-59 Maligna tumör	A 60 Benign tumör	A 61-66 Allergiska sjukdomar, sjd. Amnestiska, sjd. Nutritionssjukdomar, sjd. Blodbild. org. o. blod. sjd.	A 67 Sinnessjukdom	A 68-69 Övriga	A 70-78 Nervsystemets sjukdomar
9.	Färösund	—	—	—	—	7	1	6	12	—	—	—	1	—	10
10.	Ålvshög	—	—	—	—	3	—	12	17	—	—	—	4	—	17
11.	Hemsö	1	—	—	—	—	—	17	9	—	—	1	1	—	3
12.	Skolor	2	—	—	—	3	2	6	16	—	1	1	2	4	16
13.	Sjökrigsskolan	1	—	—	—	3	2	—	1	—	—	—	1	—	2
14.	Marinens skolor Berga	1	—	—	—	—	—	6	15	—	1	1	1	4	14
	Flygvapnet	69	5	1	69	22	—	124	437	3	4	46	37	69	230
1	F 1. Västmanlands flygf.	8	—	—	—	—	—	13	31	—	—	5	4	5	28
2	F 2. Roslagens	7	1	—	—	1	—	2	15	—	—	—	2	3	7
3	F 3. Östgöta	—	—	—	—	1	—	16	28	1	—	1	—	4	10
4	F 4. Jämtlands	—	1	—	20	—	—	18	32	—	—	—	—	—	3
5	F 5. Krigsflygskolan	3	1	—	—	—	—	8	17	—	—	6	6	—	13
6	F 6. Västgöta flygflottlj	—	—	—	12	5	—	3	31	—	—	3	1	5	5
7	F 7. Skaraborgs	—	—	—	—	3	—	20	24	—	—	2	—	1	19
8	F 8. Svea	14	1	1	18	—	—	3	33	—	—	4	2	9	22
9	F 9. Göta	1	—	—	—	1	—	30	—	—	—	1	—	—	5
10	F 10. Skånska	6	—	—	—	1	—	1	12	1	1	5	2	1	12
11	F 11. Södermanl.	—	1	—	—	3	—	1	8	—	1	3	3	4	11
12	F 12. Kalmar	—	—	—	—	4	—	2	14	—	—	—	—	—	9
13	F 13. Bräva	1	—	—	—	1	—	16	17	1	—	1	2	—	19
14	F 14. Hallands	1	—	—	—	—	—	—	17	—	—	—	—	2	5
15	F 15. Hälsinge	15	—	—	16	1	—	—	33	—	—	1	—	3	3
16	F 16. Upplands	7	—	—	—	—	—	20	30	—	—	12	3	18	18
17	F 17. Blekinge	4	—	—	—	—	—	—	43	—	—	—	9	8	8
18	F 18. Södertörns	1	—	—	3	1	—	—	19	—	1	—	—	2	26
19	F 21. Norrbottens flygbask.	1	—	—	—	—	—	1	3	—	1	2	3	4	7
	Övrig personal	46	7	5	82	12	6	81	105	38	20	107	65	186	580
1	Armén	31	4	2	56	9	4	51	35	14	14	58	24	98	341
2	I. Millo	5	—	1	1	—	—	12	8	2	1	9	5	6	54
3	II.	1	1	—	—	—	1	4	4	2	6	2	4	14	38
4	III.	3	1	1	—	2	1	12	5	2	2	12	—	33	69
5	IV.	15	2	—	38	7	1	15	13	4	2	23	13	34	115
6	V.	3	—	—	—	—	1	1	1	2	—	2	1	11	28
7	VI.	3	—	—	17	—	—	6	1	2	3	5	1	—	32
8	VII.	1	—	—	—	—	—	1	3	—	—	5	—	—	5
9	Marinen	5	—	3	—	—	1	8	41	16	1	35	26	57	69
10	Flottans fartyg	—	—	—	—	—	1	1	2	1	—	—	—	5	5
11	Flottan i övrigt	3	—	3	—	—	—	3	24	12	1	27	2	36	35
12	Kustartilleriet	2	—	—	—	—	—	4	15	2	—	7	22	14	28
13	Skolor	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	2	1
14	Flygvapnet	10	3	—	26	3	1	22	29	8	5	14	15	31	170

15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
VII	VIII. Respirationsorganens sjukdomar						IX. Digestionsorganens sjukdomar			X	XI	XII. XIII	XIV	XVI	XVII	
A 79—86 Cirkulationsorganens sjukdomar	A 87 Tonsillitis et pharyngitis acuta (473, 474)	A 88 Influenta	A 89 Lobär lunginflammation	A 90 Bronkopneumoni	A 92 Akut bronkit	A 87—97 Övriga	A 99—100 Mag- och duodenalsår	A 102 Appendicit	A 98—107 Övriga	A 108—114 Urogenitalorganens sjukdomar	A 115—120 Hvarandeskapets, förlossn. o. barnsängstidens sjukdomar	A 121—126 Hudens o. underhudens, skalltills och föröroorganens sjukdomar	A 127—129 Medfödda missbildningar	V 136—137 Seniliet Öraltständigt precancerat fall	AN 138—150 Skador genom yttre våld och förgiftning	Summa
—	125	—	4	—	16	33	1	1	23	10	—	26	—	—	41	317. 9
—	160	4	—	9	16	287	1	3	73	9	—	25	—	—	73	736 10
—	75	—	—	—	14	1	—	—	24	1	—	40	—	—	59	247 11
6	198	—	1	4	11	12	—	8	55	8	—	34	2	6	105	503 12
3	42	—	1	—	4	2	—	6	18	4	—	15	—	—	38	143 13
3	156	—	—	—	7	10	—	2	37	4	—	19	2	6	67	360 14
52	1786	101	6	21	422	1537	81	62	1085	73	—	459	11	138	1138	8088
4	152	94	—	4	23	185	4	9	106	15	—	47	—	—	85	822 1
2	76	—	—	3	7	16	3	4	22	2	—	29	—	21	54	277 2
2	18	—	—	—	1	101	2	2	13	4	—	11	—	—	48	263 3
1	20	2	—	1	1	31	—	4	32	—	—	2	—	—	14	182 4
6	177	—	—	2	9	22	6	3	14	4	—	14	1	28	65	405 5
1	102	—	—	4	32	—	—	49	8	—	—	17	1	6	28	313 6
3	106	—	—	1	89	57	2	2	37	4	—	23	—	—	106	499 7
6	224	—	—	9	43	11	6	6	117	5	—	57	3	28	121	737 8
—	221	2	1	—	5	7	2	4	53	3	—	18	—	13	61	428 9
2	48	—	1	—	65	6	4	3	43	2	—	29	—	2	49	296 10
6	56	—	2	2	3	241	12	4	127	1	—	24	3	2	97	615 11
—	131	—	—	1	1	154	1	1	24	1	—	4	—	—	31	378 12
3	5	1	—	—	—	146	2	3	43	—	—	10	—	—	20	291 13
1	124	—	—	2	11	20	1	2	35	4	—	17	1	5	32	280 14
7	39	—	1	3	11	39	9	3	31	11	—	23	—	—	45	294 15
1	139	—	—	1	18	46	6	5	65	1	—	36	1	6	94	527 16
1	34	—	—	—	139	—	11	—	83	3	—	25	—	16	35	419 17
1	62	—	1	1	12	282	3	—	157	1	—	14	1	—	69	657 18
5	52	2	—	—	14	109	2	7	34	4	—	59	—	11	84	405 19
187	4256	226	8	73	1574	5715	241	110	2873	339	52	1145	4	336	1966	20445
100	2294	49	5	45	1201	3420	137	65	1459	171	31	639	1	153	1236	11747 1
13	443	14	3	4	117	533	35	16	180	34	12	111	—	16	193	1828 2
10	203	11	—	16	7	538	22	2	129	23	4	79	—	69	97	1287 3
26	488	1	—	8	223	237	27	11	227	30	4	146	—	29	185	1785 4
33	684	13	2	5	470	1479	34	16	702	58	7	163	1	18	515	4482 5
3	225	—	—	4	127	340	10	11	102	11	3	34	—	12	80	1012 6
11	230	10	—	8	255	167	6	8	104	11	1	94	—	8	152	1135 7
4	21	—	—	—	2	126	3	1	15	4	—	12	—	1	14	218 8
44	725	155	2	14	89	615	57	11	376	75	5	229	2	123	255	3039 9
4	40	1	—	4	3	7	3	1	12	2	—	7	—	1	13	113 10
24	246	125	—	5	36	276	31	2	196	35	4	149	1	109	117	1502 11
16	328	29	2	5	42	318	16	6	113	31	—	58	—	13	106	1177 12
—	111	—	—	—	8	14	7	2	55	7	1	15	1	—	19	247 13
43	1237	22	1	14	284	1080	47	34	1038	93	16	277	1	60	475	5659 14

Tab. 5. Antal avlidna vid försvaret år 1952.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Dödsorsak	Manskap				Övrig personal				Totalt	
	Armén	Marinen	Flygvapnet	Summa	Armén	Marinen	Flygvapnet	Summa		
Tuberkulos. Tuberculosis (pulmonis)	—	—	—	—	—	1	1	2	2	
Svulster (elakartade). Tumores malignae	3	—	—	3	9	5	1	15	18	
Hjärnblödning. Haemorrhagia cerebri	1	—	—	1	—	—	2	2	3	
Blodpropp i hjärtat. Infarctus cordis	—	—	—	—	—	3	1	4	4	
Hjärtinflammation. Myocarditis	1	—	—	1	—	—	1	1	2	
Lunginflammation Pneumonia (Bronchopneumonia)	—	—	—	—	1	2	—	3	3	
Blindtarmsinflammation. Appendicitis	2	—	—	2	—	—	—	—	2	
Njurinflammation. Nephritis	1	—	—	1	—	1	—	1	2	
Gallsten. Cholelithiasis	—	—	—	—	—	1	—	1	1	
Ulcerös tarminflammation. Colitis ulceros	1	—	—	1	—	—	—	—	1	
Hjärnhinneinflammation. Meningitis	1	—	—	1	—	—	—	—	1	
Akut hjärtsvikt. Decompensatio cordis acuta	1	—	—	1	1	—	—	1	2	
Abdominalt bräck. Hernia abdominalis	—	—	—	—	—	—	1	1	1	
Krossning. Contusio. Laceratio	2	1	1	4	—	—	—	—	4	
Skottskada. Vulnus sclopetarium	—	—	1	1	1	—	—	1	2	
Drunkning. Submersio	3	2	—	5	3	1	—	4	9	
Trafikolycka	12	—	—	12	2	—	2	4	16	
Flyghaveri	—	—	5	5	—	—	10	10	15	
Olycksbändelse av annan art	3	—	1	4	3	—	—	3	7	
Självsmord. Suicidium	6	1	1	8	1	1	—	2	10	
Summa	37	4	9	50	21	15	19	55	105	

Tab. 6 a. Å garnisonssjukhusen vårdade militära patienter år 1952.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Sjukhus	Kvarl. fr. föreg. år	Inlagna	Summa vårdade	Utskrivna				Summa	Kvarl. d. 31 dec.	Antal underhållsdagar
				Till fortsatt krigstjänst	Till annan sjukvårdanst.	Avlidna				
				dugliga	odugliga					
Stockholm	38	1 619	1 657	1 591	—	13	8	1 612	45	26 723
Karlsborg	2	132	134	131	—	—	2	133	1	1 771
Boden	3	406	409	401	4	4	—	409	3	3 256
Skövde	2	131	133	131	—	—	—	131	2	1 426
Eksjö	3	936	939	920	1	15	1	937	2	7 627
Sollefteå	3	127	130	118	7	3	2	130	—	1 412
Summa	51	3 351	3 402	3 292	12	35	13	3 352	50	42 215
Därav										
Off. o. d.	2	174	176	168	—	2	2	172	4	2 037
Underoff. o. d.	3	149	152	144	—	—	2	146	6	2 708
Manskap	32	2 522	2 554	2 483	12	32	1	2 528	26	27 656
Därav armén	24	2 088	2 112	2 056	12	27	1	2 096	16	20 949
marinen	6	310	316	305	—	3	—	308	8	4 837
flygvapnet	2	124	126	122	—	2	—	124	2	1 870
Anst. arb.	14	506	520	497	—	1	8	506	14	9 814

Tab. 6 b. Samtliga å garnisonssjukhusen vårdade patienter år 1952.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
S j u k h u s	Antalet ¹ vårdplatser d. 31/12	Under året		Underhållsdagar	Vårdade			Vård-dagar pr patient
		in-tagna	av-lidna		pr dag	på en gång högst	lägst	
<i>Militära patienter</i>	.	3 351	13	42 215	238	192	40	13
Stockholm	.	1 619	8	26 723	73	111	32	16
Karlsborg	.	132	2	1 771	127	13	5	13
Boden (inkl. epidemiavd.)	.	406	—	3 256	9	8	—	8
Skövde	.	131	—	1 426	4	9	1	11
Eksjö	.	936	1	7 627	21	37	2	8
Sollefteå	.	127	2	1 412	4	14	—	11
<i>Civila patienter</i>	.	14 348	328	227 223	634	760	242	16
Stockholm	.	1 744	35	35 022	95	128	44	20
Karlsborg	.	776	37	12 270	46	48	9	16
Boden (inkl. epidemiavd.)	.	8 356	113	118 979	325	371	103	14
Skövde	.	1 320	43	19 325	53	66	35	14
Eksjö	.	1 113	58	22 157	61	77	41	19
Sollefteå	.	1 039	42	19 470	54	70	10	18
<i>Samtliga patienter</i>	888	17 699	341	269 438	872	908	292	15
Stockholm	220	3 363	43	61 745	168	212	85	18
Karlsborg	60	908	39	14 041	173	61	14	15
Boden (inkl. epidemiavd.)	366	8 762	113	122 235	334	379	103	14
Skövde	68	1 451	43	20 751	57	68	37	14
Eksjö	100	2 049	59	29 784	82	114	43	15
Sollefteå	74	1 166	44	20 882	58	74	10	18

¹ Antalet vårdplatser för militära och civila patienter var för sig är i allmänhet icke särskilt fastställt.

Tab. 7. Läkareundersökningar av den till första flygutbildning inryckande personalen åren 1951—1952.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Personal	Godkända i %		Underkända. Kassationsorsaker (procentuellt i olika grupper)							
			1951				1952			
	1951	1952	Öron- sjukdomar	Öron- sjukdomar	Öron- sjukdomar eller lyten	Kombinerade sjukdomar	Öron- sjukdomar	Öron- sjukdomar	Öron- sjukdomar eller lyten	Kombinerade sjukdomar
Flygvapnet.										
Aspiranter	83	92	82	7	11	—	88	6	6	—
Fältflygare	87	85	76	11	4	—	70	13	13	4
Underbefäl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Samtliga flygförare	86	87	77	10	6	7	73	11	12	4

Tab. 8. Olycksfall i samband med flygning åren 1943—1952.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952
Antal flyghaverier med dödsfall	29	25	25	24	19	20	23	18	17	14
Antal dödsfall	55	47	43	37	25	25	42	25	23	17
Antal dödade { officerare	13	15	12	14	6	5	10	9	7	7
{ underofficerare	2	1	2	6	4	2	5	1	1	—
{ manskap	40	31	29	17	15	18	27	15	15	10
Antal skadade { officerare	2	4	1	1	1	1	3	1	—	—
{ underofficerare	2	—	—	3	—	—	—	—	—	—
{ manskap	2	10	4	5	5	4	—	2	1	2
Antal lätt skadade { officerare	8	6	4	6	2	1	2	1	—	1
{ underofficerare	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
{ manskap	18	3	13	15	5	2	1	2	6	5

Tab. 9. Sjuktransportflygningar år 1952.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Antal flyg- ningar	Antal trans- porter	Flygtid		Antal flyg- kilometer		Antal transporterade personer			
			i allt	per flygning	i allt	per flyg- ning	pa- tienter	sjukvårds- personal	övr. med- följande	summa
Boden	88	30	93 ^t 40 ^m	1 ^t 4 ^m	17 850	203	30	7	72	109
Östersund	39	16	44 ^t 10 ^m	1 ^t 8 ^m	7 606	195	16	7	14	37
Hägernäs	116	58	63 ^t 15 ^m	0 ^t 32 ^m	10 314	89	58	60	66	184
I allt år 1952	243	104	201 ^t 6 ^m	50 ^m	35 770	147	104	74	152	330
1951	270	125	216 ^t 3 ^m	48 ^m	36 127	134	134	65	199	398
1950	301	134	240 ^t 37 ^m	48 ^m	20 976	137	142	81	210	443
1949	205	90	169 ^t 45 ^m	50 ^m	32 519	160	93	46	156	295
1948	254	111	136 ^t 46 ^m	37 ^m	28 226	111	130	78	186	394
1947	273	123	188 ^t 29 ^m	41 ^m	31 852	117	134	54	199	367